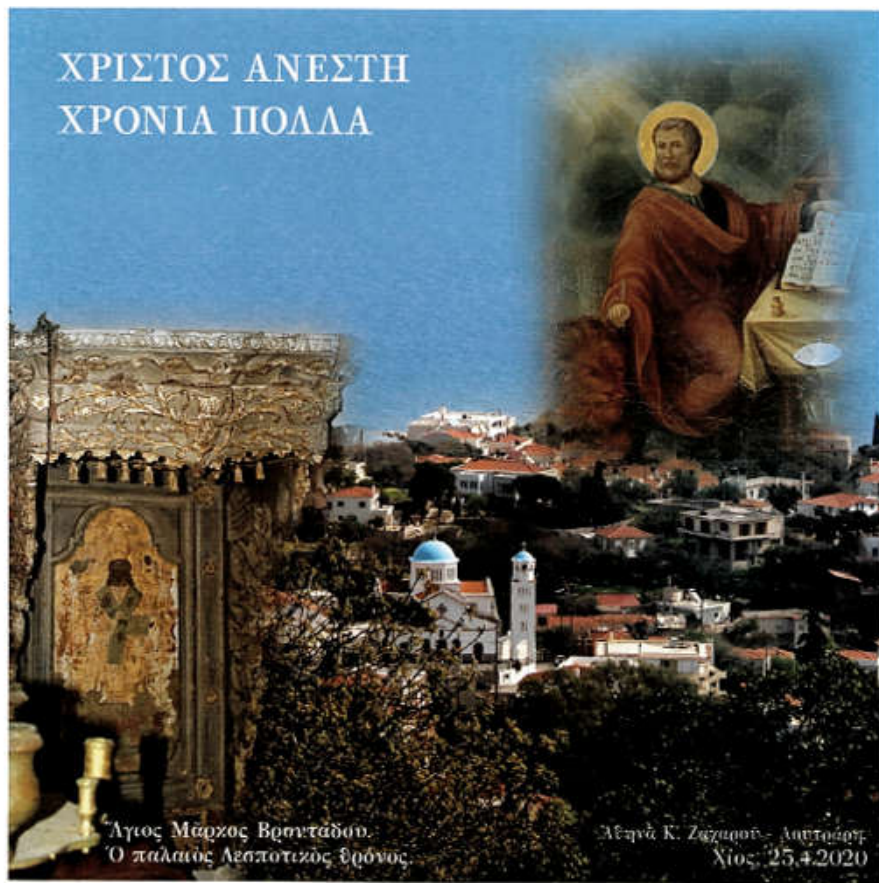

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

«Τούτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν» (Β' Κορινθ. ιγ', 9)

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ
ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

Άγιος Μάρκος Βροντάδου.
Ο παλιός λεσποτικός θρόνος.

Λεηνά Κ. Ζαχαροῦ - Λαυρεάτης
Χίος, 25.4.2020

Ἐόρτιος σύνθεσις.

Τεθγος 5ιον ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΑΙΟΣ 2020

ΠΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΛΙΜΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ

ΧΙΟΣ

Σπουδασταί τῆς ΑΕΝ Πλοιάρχων Οἰνουσσῶν
ἄτανεῦον τόν Ἐπιτάφιον.

«Δεῦτε λάβετε Φῶς...»

ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Αρ. Εγκυκλίου: 45
Αρ. Πρωτ.: 931
Αρ. Διεκπ.: 305

ΠΑΣΧΑΛΙΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρός
Τόν Ίερόν Κλήρον
καί τόν εύσεβή λαόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Θέμα: «Πασχάλιος Ποιμαντορική Ἐγκύκλιος».

Ἠγέρθη! (Μάρκ. ιστ', 6)

Χριστιανοί μου,

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Ἡ πρώτη έκφραση τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Θεός ἐδημιούργησε τόν ἄνθρωπο «κατέικονα καί καθ'ὀμοιωσίν» (Γέν. α', 27) Του, ὁ Θεός ἐδώρισε στόν ἄνθρωπο τό νοερόν (νοῦς) καί τό αὐτεξούσιον (ἐλευθέρα βούλησις), τό κυριαρχικόν (ἐπί τῆς φύσεως κυριαρχία) καί τό κοινωνικόν (κοινωνία μέ τό Θεό καί τοὺς ἀνθρώπους), τόν ἐπιοίκισε μέ τήν δυνατότητα τῆς ἀθανασίας, τήν δυνατότητα τῆς ἀναμαρτησίας, τήν ἀθωότητα, τήν ἀκακία, τήν ἀγαθότητα, τήν ἀπάθεια, τήν ἀφθαρσία, τήν ἐλλειψη πόνων καί τήν ἀληθῆ θεογονωσία. Ὅμως, ὁ ἄνθρωπος ποιῶν ἐσφαλμένη (ἡμαρτημένη) χρῆση τῶν δώρων τοῦ Δημιουργοῦ του, διέκοψε τήν κοινωνία μαζί Του, ἐξορίσθηκε ἀπό τόν Παράδεισο, ἀπεμακρύνθη ἀπό τόν Θεό. Ὁ ἄνθρωπος ἔπεσε.

Ἡ ἀφατος, ὅμως, καί ἀπειρος φιλανθρωπία τοῦ Πλάστη «οὐ γάρ ἀπεστράφη τό πλάσμα Του, ὃ ἐποίησε, οὐδέ ἐπελάθετο ἔργου χειρῶν» (Εὐχὴ Θ. Λ. Μεγ. Βασιλ.). Ἀλλά ὁ ἴδιος ὁ Δεσπότης συγκατέβη «μορφῆν δούλου λαβών» (Φιλιπ. β', 7), «γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δέ Σταυροῦ» (Φιλιπ. β', 8), καί μέ τό σταυρικόν Του θάνατο «κατήλθεν ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς» (Εἰρμός στ' ὧδῆς Καν. Πάσχα, Ἰωάν. Δαμασκηνοῦ) γιά νά ἀναστήσει «τόν Ἀδάμ παγγενῆ ἐκ τοῦ τάφου» (τροπ. στ' ὧδῆς Καν. Πάσχα, Ἰωάν. Δαμασκηνοῦ). **Ἠγέρθη** ὁ Κύριος γιά γά συνεχίζει τόν πεπρωκότα ἄνθρωπο. **Ὁ Χριστός Ἀνέστη!**

Ἠγέρθη! καί ἀνέλαβε καί τήν λαμπρότητα καί τήν δόξα, ὅλος ὠριότατος, ὅλος ἠλιόμορφος, ὅλος δεδοξασμένος μέ τήν δόξα Του, τήν ὁποία εἶχε ἀπό τόν Πατέρα «*πρό τοῦ τόν κόσμον εἶναι παρ' Αὐτῶ*» (Ἰωάν. ιζ', 5).

Ἠγέρθη! καί λαμβάνουν τήν δόξαν καί τήν μακαριότητα οἱ τάξεις τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων μετέχοντες τῆς φωτοδοσίας τοῦ Χριστοῦ, ὄχι μέ εἰκόνες, ἀλλά μέ τήν πρώτη μετουσία τῆς γνώσεως, τῶν θεουργικῶν φώτων Του. Διότι, κατά τόν ἅγιον Ἰσαάκ τόν Σύρο, πρό τῆς ἐνσάρκου οικονομίας τοῦ Χριστοῦ δέν ἦταν δυνατό στοὺς ἀγγέλους νά εἰσέλθουν στό ὑψηλότερα μυστήρια τῆς θεότητος (λόγος πδ'), ἀλλά κατά τόν Θεοδώρητον Κύρου «*μετά τήν σάρκωσιν ὠφθη καί τοῖς ἀγγέλοις οὐκ ἐν ὁμοιώματι τῆς δόξης, ἀλλ' ἀληθεῖ καί ζῶντι χρῆσάμενος ὡς περιβολῆ τῆς σαρκός τῶ καλύμματι*» (λόγος α' κατά Εὐτυχ.).

Ἠγέρθη! καί λαμβάνουν τήν δόξα καί τήν λαμπρότητα καί οἱ ἅγιοι, τοὺς ὁποίους κάνει νά «ἐκλάμψωσι ὡς ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς Αὐτοῦ» (Ματθ. ιγ', 43) καί οἱ ὁποῖοι διὰ μέσου τῆς ἀνθρωπότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ βλέπουν τήν δόξαν τοῦ Θεοῦ, ὅπως ὁ Κύριος εἶπε «*Πάτερ οὐς δέδωκάς μοι θέλω ἵνα ὅπου εἰμι ἐγὼ κάκεινοι ὡς μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τήν δόξαν τήν ἐμὴν*», γιά νά φανερώσει ἔτσι τήν δόξα πού ἐδόθη στήν ἀνθρωπότητά Του (Ἰωάν. ιζ', 24).

Χριστιανοί μου!

Αὐτή ἡ προσδοκία τῆς ἀπολαύσεως τῆς δόξης, τῆς λαμπρότητος καί τῆς μακαριότητος, πού μᾶς χαρίζει ἡ τριήμερος ἐγερση τοῦ Χριστοῦ μας καί μᾶς ἐγείρει ἀπό τή πτώση μας, μᾶς κάνει νά χαίρομεθα στίς θλίψεις μας, νά πλουτίζουμε στήν πτωχεία μας, νά παρηγορούμεθα στίς ἀσθενείες μας, νά εὐφραίνόμεθα στίς δυστυχίες πού μᾶς ἐρχονται.

Ἠγέρθη! ὁ Χριστός καί γνωρίζει ὁ καθένας μας, ὅτι ὁ ὡς ἄνθρωπος διπλός ἐκ ψυχῆς καί σώματος θά τύχει διπλῆς ἐγέρσεως, διπλῆς ἀναστάσεως, πρώτης καί δευτέρας. Ἡ πρώτη εἶναι τῆς ψυχῆς, τήν ὁποία ἐνεργεῖ ἡ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στήν παρούσα ζωὴ, διὰ μέσου τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ καί τῆς καθάρσεως τῶν ψυχικῶν καί σωματικῶν παθῶν, ὅπως ἔχει γραφεῖ στήν Ἀποκάλυψη «*Αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη*» (Ἀποκ. κ', 5). Ἡ δευτέρα εἶναι τοῦ σώματος, ἡ ὁποία πρόκειται νά γίνῃ στήν συντέλεια τοῦ κόσμου. Καί ὁποῖος ἀξιώθει ἐδῶ νά ἀναστηθεῖ στήν ψυχὴ, αὐτός δέν θά δοκιμάσει τόν δεύτερο θάνατο, τήν κόλαση, ἀλλά θά ἀναστηθεῖ μέ τό σῶμα γιά νά ζῆσει καί νά συμβασιλεύσει αἰώνια μέ τόν Χριστό «*Μακάριος καί ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῆ πρώτης. Ἐπί τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν*» (Ἀποκ. κ', 6).

Τήν χαρὰ αὐτῆς τῆς ἀναστάσεως εὐχομαι νά ἐπιδιώξουμε, Χριστιανοί μου, καί κατά τόν ἐφετινόν ἑορτασμό τῆς τριήμερου ἐγέρσεως τοῦ Χριστοῦ μας καί «*πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος*» (Ματθ. κη', 20).

ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ 2020

Μέ πατρικές εὐχές
Ὁ Μητροπολίτης
+ Ὁ Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν Μάρκος

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΩ ΑΓΙΩ ΠΑΣΧΑ

**† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
ΕΛΕΩΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΟΥ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ**

Προσφιλέστατοι αδελφοί Ιεράρχαι και τέκνα εν Κυρίω αγαπητά,
Φθάσαντες τό Άγιον Πάσχα και γινόμενοι κοινωνοί τής χαρής τής
Αναστάσεως, ύμνουμέν τον πατήσαντα θανάτω τον θάνατον Κύριον τής δό-
ξης, τον συναναστήσαντα μεθ' έαυτου παγγενή τον Άδάμ και ανοίξαντα πā-
σιν ήμιν παραδείσου τās πύλας.

Η λαμπροφόρος Έγερσις του Χριστου είναι ή διαβεβαίωσις οτι-
κυριαρχος εις την ζωήν του κόσμου δεν είναι ο θάνατος, αλλά ο καταργή-
σας τό κράτος του θανάτου Σωτήρ, ο γνωριζόμενος τό πρότερον ως άσαρ-
κος λόγος, ύστερον δε ως ο δι' ήμās, φιλανθρωπιās ένεκεν, σεσαρκωμένος,
νεκρωθείς δε ως άνθρωπος και αναστάς κατ' έξουσιαν ως Θεός, ως ο πάλιν
Έρχόμενος μετά δόξης προς πλήρωσιν τής Θείας Οικονομίας.

Τό μυστήριον και τό βίωμα τής Αναστάσεως αποτελεί τον πυρήνα τής
έκκλησιαστικής ζωής. Η ολόφωτος λατρεία, τά ιερά μυστήρια, ή ζωή τής
προσευχής, ή νηστεία και ή άσκησις, ή ποιμαντική διακονία και ή καλή μαρ-
τυρία εν τώ κόσμω, όλα αναοιδουν τό άρωμα τής Πασχαλίου εύφροσύνης.
Η ζωή των πιστών εν Έκκλησία είναι καθημερινόν Πάσχα, είναι «άνωθεν χα-
ρά», ή «χαρά τής σωτηρίας», αλλά και «ή σωτηρία ως χαρά»¹.

Ούτω, αι άκολουθιαί τής Αγίας και Μεγάλης Έβδομάδος δεν είναι κατα-
θλιπτικαί, αλλά πλήρεις τής νικητηρίου δυνάμεως τής Αναστάσεως. Εις αυ-
τάς αποκαλύπτεται ότι ο Σταυρός δεν έχει τον τελευταίον λόγον εις τό σχέ-
διον τής σωτηρίας του ανθρώπου και του κόσμου. Αύτο προαναγγέλλεται
ήδη κατά τό Σάββατον του Λαζάρου. Η εκ νεκρών έγερσις του έπιστηθίου
φίλου του Χριστου είναι προτύπωσις τής «κοινής αναστάσεως». Τό «Σήμε-
ρον κρεμάται επί ξύλου» κορυφούται με την επίκλησιν «Δείξον ήμιν και την
ένδοξόν Σου Ανάστασιν». Ένώπιον του Έπιταφίου ψάλλομεν τό «Μεγαλύνω
τά Πάθη σου, ύμνολογώ και την Ταφήν Σου, σύν τή Αναστάσει». Και, γεγο-
νυία τή φωνή, διακηρύσσομεν εις την Πασχάλιον άκολουθίαν τό άληθές νό-
ημα του Σταυρου: «Ιδού γάρ ήλθε διά του Σταυρου χαρά εν όλω τώ κό-
σμω».

¹π. Αλεξάνδρου Σμέμαν, *Ημερολόγιον*, έκδ. Ακριτάς Αθήνα 2003, σ. 223.

Η «κλητή και άγια ήμέρα» του Πάσχα είναι ή άνατολή τής «όγδόης
ήμέρας», ή άπαρχή τής «καινής κτίσεως», ή βίωσις τής ιδιικής μας άνα-
στάσεως, τό μέγα «θαύμα τής έμής σωτηρίας»². Είναι ή βιωματική βεβαι-
ότης ότι ο Κύριος έπαθε και ήχθη εις θάνατον δι' ήμās και άνέστη δι' ή-
μās «προοικονομών ήμιν την εις άπειρους αιώνας ανάστασιν»³. Καθ' όλην
την Πασχάλιον περίοδον ύμνολογείται με άπαράμιλλον ποιητικότητα τό
άνθρωπολογικόν νόημα τής λαμπροφόρου Αναστάσεως του Χριστου, ή
διάβασις του ανθρώπου από τής δουλείας εις την άληθή έλευθερίαν, «ή
ék των κάτω προς τά άνω και την γήν τής επαγγελίας προόδος και άνάβα-
σις»⁴. Αύτή ή σωτηριώδης εν Χριστώ ανακαινισις ενεργείται εν τή Έκκλη-
σία ως δυναμική προέκτασις του ήθους τής Ευχαριστίας εν τώ κόσμω, ως
«άληθεύειν εν αγάπη», ως συνέργεια μετά του Θεου διά την μεταμόρφω-
σιν του κόσμου, διά να καταστή ούτος εικών τής πληρότητος τής τελικής
έπιφανείας τής Θείας αγάπης εν τή Βασιλεία των Έσχάτων. Ζήν εν Χριστώ
αναστάντι σημαίνει έξαγγέλλειν τό Εύαγγέλιον «έως έσχάτου τής γής»,
κατά τό υπόδειγμα των Αποστόλων, είναι έμπρακτος μαρτυρία περι τής
έλθούσης χάριτος και τής προσδοκίας τής «καινής κτίσεως», όπου «ο θά-
νατος ούκ έσται έπι, ούτε πένθος ουτε κραυγή ουτε πόνος ούκ έσται έ-
τι»⁵.

Η πίστις εις την Ανάστασιν του Χριστου και εις την ιδιικήν μας συνα-
νάστασιν δεν άρνείται την έπώδυνον παρουσίαν του θανάτου, του πόνου
και του σταυρου εις την ζωήν του κόσμου. Δεν άπωθούμεν την σκληράν
πραγματικότητα, ουτε έξασφαλιζομεν εις τον έαυτον μας, διά τής πιστε-
ως, ψυχολογικήν κάλυψιν άπέναντι εις τον θάνατον. Γνωρίζομεν όμως ότι
ο παρών βίος δεν είναι ολόκληρος ή ζωή, ότι εδώ είμεθα «οδίται»· ότι ά-
νήκομεν εις τον Χριστόν και ότι πορευόμεθα προς την αιώνιον Αύτου Βα-
σιλείαν. Η παρουσία του πόνου και του θανάτου, όσον άπτή και άν είναι,
δεν αποτελεί την έσχάτην πραγματικότητα. Αύτή είναι ή όριστική κατήρ-
γησις του θανάτου. Εις την Βασιλείαν του Θεου δεν ύπάρχει πόνος και
θάνατος, αλλά άτελεύτητος ζωή. «Πρό του Τιμιου Σταυρου Σου», ψάλλο-
μεν, «φοβερός ο θάνατος τοίς ανθρώποις· μετά τό ένδοξον πάθος, φοβε-
ρός ο άνθρωπος τώ θανάτω»⁶. Η πίστις εις Χριστόν δίδει δύναμιν, καρτε-
ρίαν και ύπομονήν διά να άντέχωμεν τās δοκιμασίας. Ο Χριστός είναι «ο
πάσαν νόσον ίώμενος και εκ του θανάτου λυτρωόμενος». Είναι ο παθών
δι' ήμās, ο άποκαλύψας τοίς ανθρώποις ότι ο Θεός είναι ο «άει υπέρ ή-
μών», ότι εις την Άλήθειαν του Θεου άνήκει ούσιωδώς ή φιλανθρωπία

²Γρηγορίου του Θεολόγου, *Εις τό Άγιον Πάσχα*, PG36, στ. 664.

³Γρηγορίου Παλαμά, *Εις την Ανάληψιν*, PG 151, στ. 277.

⁴Γρηγορίου Θεολόγου, ό.π., στ. 636.

⁵Αποκ. κα', 4.

⁶Δοξαστικόν Έσπερινού κζ' Σεπτεμβρίου.

καί τό «θάρσει, θύγατερ»⁷ πρὸς τὴν αἰμορροῦσαν, εἰς τό «θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον»⁸ πρὸ τοῦ Πάθους καί εἰς τό «θάρσει, Παῦλε»⁹ πρὸς τὸν ἐν φυλακῇ καὶ ἀπειλῇ θανάτου Ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν.

Ἡ σοβοῦσα πανδημία τοῦ νέου κορωνοϊοῦ ἀπέδειξε πόσον εὐθραυστος εἶναι ὁ ἄνθρωπος, πόσον εὐκόλως τὸν κυριεῖ ὁ φόβος καὶ ἡ ἀπόγνωσις, πόσον ἀδύναμοι ἀποδεικνύονται αἱ γνώσεις καὶ ἡ αὐτοπεποιθησίς του, πόσον ἔωλος εἶναι ἡ ἀποψις ὅτι ὁ θάνατος ἀποτελεῖ ἐν γεγονόσι εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς καὶ ὅτι ἡ λήθη ἢ ἡ ἀπόλησις τοῦ θανάτου εἶναι ἡ ὀρθὴ ἀντιμετώπισις του. Αἱ ὀριακαὶ καταστάσεις ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀνίκανος νὰ διαχειρισθῇ σθεναρῶς τὴν ὑπαρξίν του, ὅταν πιστεύῃ ὅτι ὁ θάνατος εἶναι ἡ ἀνίκητος πραγματικότητα καὶ τὸ ἀνυπέρβλητον ὄριον. Εἶναι δύσκολον νὰ παραμείνωμεν ἀνθρώπινοι ἀνευ τῆς ἐλπίδος τῆς αἰωνιότητος. Αὐτὴ ἡ ἐλπίς ζῆ εἰς τὴν καρδίαν ὄλων τῶν ἱατρῶν, τῶν νοσηλευτῶν, τῶν ἐθελοντῶν, τῶν δωρητῶν καὶ ὄλων τῶν γενναιοφρόνως συμπαρισταμένων εἰς τοὺς πάσχοντας ἀδελφούς, μὲ θυσιαστικὸν πνεῦμα, αὐτοπροσφορὰν καὶ ἀγάπην. Μέσα εἰς τὴν ἀνείπωτον κρίσιν, αὐτοὶ εὐωδιάζουσι ἀνάστασιν καὶ ἐλπίδα. Εἶναι οἱ «Καλοὶ Σαμαρεῖται», οἱ ἐπιχέοντες, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των, ἔλαιον καὶ οἶνον ἐπὶ τὰς πληγὰς, εἶναι οἱ σύγχρονοι «Κυρηναῖοι» εἰς τὸν Γολγοθᾶν τῶν ἐσθηνείαις κατακεμμένων.

Μὲ αὐτὰς τὰς σκέψεις, τιμῶνται ἀδελφοί καὶ προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ, δοξάζομεν τὸ ὑπὲρ πάντων ὄνομα τοῦ Ἀναστάτου Κυρίου, τοῦ πηγάζοντος ζωῆν ἐξ οἰκείου φωτός καὶ φαιδρύνοντος τῷ φωτὶ τῆς Ἀναστάσεως τὰ σύμπαντα, δεόμενοι Αὐτοῦ, τοῦ ἱατροῦ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων, τοῦ παρέχοντος ζωῆν καὶ ἀνάστασιν, ὅπως συγκαταβαίνων, ἐν τῇ ἀφάτῳ Αὐτοῦ φιλανθρωπίᾳ, τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, χαρίζεται ἡμῖν τὸ πολῦτιμον Αὐτοῦ φιλανθρωπίαν, τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, χαρίζεται ἡμῖν τὸ πολῦτιμον δῶρον τῆς υἰείας καὶ κατευθύνῃ τὰ διαβήματα ἡμῶν εἰς ὁδοὺς εὐθείας, διὰ νὰ καταξωθῇ ἡ θεοδώρητος ἐλευθερία ἡμῶν ἐν τῷ κόσμῳ, προτυποῦσα τὴν τελείωσιν αὐτῆς ἐν τῇ ἐπουρανίῳ Βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Χριστὸς Ἀνέστη!

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βκ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος

διάπυρος πρὸς Χριστὸν Ἀναστάνα

εὐχέτης πάντων ἡμῶν.

⁷ Ματθ. θ', 2 καὶ 22.

⁸ Ἰωάν. ιστ', 33.

⁹ Πράξ. κγ', 11.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΙΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ 2020

Πρωτ. 709

Αριθμ.

Διεκτ. 226

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΑΡ. 41

Πρὸς
τὸν Ἱερόν Κληρὸν
καὶ τὸν εὐσεβῆ λαόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Χριστιανοί μου!

Ἡ Ὀρθοδοξία τῆς Ἐκκλησίας τελεῖ σὲ ἀδιάσπαστη ἐνότητα πρὸς τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ. Ὀρθοδοξία εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας κοινωμία τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ. Ἡ «δόξα», τὸ νόημα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ κατανοούμενη ἀπὸ Αὐτὴν Ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ. Ἡ «δόξα» τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ μετοχή ἀπὸ Αὐτὴν τῆς θείας δόξης, γι' αὐτὸ καὶ ἡ δόξα αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας περὶ τοῦ Θεοῦ, εἶναι δόξα ἐκ τοῦ Θεοῦ, εἶναι δόξα τοῦ Θεοῦ. Ὀρθοδοξία εἶναι ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ ὡς ὑποκειμενικὸ γεγονὸς τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι γίνονται κοινωνοὶ τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ Ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ ὡς κατανόηση τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ «ἐνανθρώπηση» τῆς δόξας τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ ἡ κοινωμία Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων εἶναι κοινωμία ἐλευθέρων ὑποκειμένων, ἡ Ὀρθοδοξία εἶναι «συνεργία». Ἡ συνεργία αὐτὴ συνιστᾶ τὴν Ἐκκλησία.

Ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ τὴν μόνη δυνατὴ ὑπέρβαση τῆς σχετικότητος τῆς κατανοήσεως τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ κατανόηση τῆς Ἀποκαλύψεως ἀναγνωρίζεται ὡς συνεργία. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ «ὕλική» κατανόηση τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ. Ἡ κατανόηση ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία εἶναι καθολικὴ κατανόηση. Ἡ καθολικότης τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ τὴν ὑπέρβαση τῆς μεμονωμένης ὑποκειμενικότητος, ἡ ὁποία ὑπάρχει στὴν κατανόηση

της Αποκαλύψεως εκ μέρους καθενός από τὰ ὑποκείμενα. Ἐπομένως Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ καθολικότης τῆς Ἐκκλησίας, καθολικότης τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία Της.

Ἡ Ὁρθοδοξία τῆς Ἐκκλησίας ἐκφράζεται μέ θεολογοῦσα νόηση σέ δογματικές διατυπώσεις. Δόγμα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία Της ὡς φαινόμενο λόγου. Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ ἔκφραση τῆς πιστότητος τῆς Ἐκκλησίας στήν Αποκάλυψη τοῦ Θεοῦ, ἀπό τήν ὁποία ἡ Ἐκκλησία λαμβάνει, ἔχει καί ἐκφράζει τήν θεία δόξα. Ἐφ' ὅσον τό δόγμα εἶναι ἔκφραση τῆς κοινωνίας τοῦ Θεοῦ, ἔχει προφανῶς δοξολογικό χαρακτήρα, πού ἀπορρέει ἀπό τό ὑπαρξιακό γεγονός αὐτῆς τῆς κοινωνίας. Τό δόγμα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τό δόγμα «τῆς ἐν ἀληθείᾳ θεοσεβείας».

Ἡ ζωή ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καθὼς διέπεται ἀπό τήν ἰσχύ τοῦ δόγματος, εἶναι ζωή ἐν τῇ ἀληθείᾳ. Τό δόγμα καί τό ἦθος τῆς ὑπάρξεως μέσα στήν Ἐκκλησία ἀποτελοῦν ἐνότητα. Ἡ πίστη καί ἡ ἀγάπη ὑπάρχουν στήν φυσική τους κατάσταση μόνο ὅταν εἶναι ἐνωμένες.

Ἡ Ὁρθοδοξία τῆς Ἐκκλησίας δέν ὑπάρχει χωρίς τήν Παράδοσή Της. Ἡ Θεολογία τῆς Ἐκκλησίας συνεχίζει συμφώνως πρὸς τήν αὐτοσυνειδησία καί τήν μαρτυρία τῆς ὅλης Ἐκκλησίας τήν πρὸ αὐτῆς πατερική Παράδοση, τήν ὁποία ἰδιαίτερος ἐξάγει. Ἡ προγενεστέρα κάθε ἐποχῆς Παράδοση, ἐπὶ τὰ ἴχνη τῆς ὁποίας ἡ Ἐκκλησία βαδίζει, παρέχει τήν ἐγγύηση τῆς πιστότητος στήν ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ καθολικότης τῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐγγυᾶται τήν Ὁρθοδοξία, δηλαδή τήν ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ πιστότης στήν Παράδοση καί ἡ Ὁρθοδοξία τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελοῦν ἀδιάσπαστη ἐνότητα. Στό πλαίσιο αὐτῆς τῆς ἐνότητος ὁ πιστός πορεύεται στόν ἀγιασμό καί τήν σωτηρία του, πού εὐχομαί ὅλα τὰ μέλη τῆς τοπικῆς μας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας νά ἐπιτύχουμε.

Μέ πατρικές εὐχές

+Ο ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ ΜΑΡΚΟΣ

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ*

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνούσων κ. Μάρκου

«Εἰστήκεισαν παρὰ τῷ Σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἡ ἀδελφή τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ, γίνου ἰδοὺ ὁ υἱός σου. Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια» (Ἰωάν. 19', 25-27).

Χριστιανοί μου, εὐλογημένα παιδιά μου, τὸ θεόπνευστο κείμενο τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τόσο στήν Παλαιά, ὅσο καί στήν Καινὴ Διαθήκη ξεκινάει μὲ μία θαυμάσια πραγματικά ἔκφραση χρονολογικοῦ προσδιορισμοῦ. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ξεκινάει μὲ τὴν ἔκφραση: «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν» (Γέν.α', 1). Τὸ δὲ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιο τῆς Καινῆς Διαθήκης ξεκινάει μὲ τὴν ἔκφραση: «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος» (Ἰωάν, α', 1).

Ἀπὸ τὴν στιγμή πού ὁ Θεὸς δημιουργεῖ τὸν κόσμον, δημιουργεῖ καί τὸν χρόνο. Καί ὁ χρόνος ἀγιάζεται καί πληροῦται καί ἐκπληρώνει τὴν ἀποστολή του ἀπὸ τὴν στιγμή κατὰ τὴν ὁποία ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ θά ἔρθει στόν κόσμον καί θά προσλάβει τὴν ἀνθρώπινη φύση. Πρὶν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου ὑπάρχει ὁ Θεός, γιατί ὁ Θεὸς εἶναι Ἄναρχος καί ὑπάρχει καί ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, γιατί ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι συνάναρχος. Καί ὑπάρχει καί τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, γιατί τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι συναϊδιον. Ὅμως ἀπὸ τὴν ὥρα τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου καί τοῦ χρόνου, ὑπάρχουν κάποια γεγονότα, τὰ ὁποῖα συνιστοῦν σημαντικοὺς σταθμοὺς μέσα στόν χρόνο.

Κορυφαῖες, θά ἔλεγα ὑψηλές κορυφές, ἀπὸ τίς ὁποῖες μπορεῖ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου νά ἀτενίζει καί πρὸς ὀλόκληρη τὴν ἀνθρώπινη ἱστορία ἀλλὰ κυρίως καί πρὸς τὸν οὐρανὸ. Καί μία κορυφαία στιγμή τοῦ χρόνου τοῦ ἀνθρώπινου, μία ὑψηλὴ κορυφὴ τοῦ ἱστορικοῦ γίνεσθαι, εἶναι ἡ ὥρα ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ προσλαμβάνοντας τὴν ἀνθρώπινη φύση, ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκουσίως, αὐτεπαγγέλτως γενόμενος ὑπήκοος στὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς Του μέχρι θανάτου εὐρίσκειται ἐπάνω στόν Σταυρὸ στήν κορυφὴ τοῦ Γολγοθᾶ. Εὐρίσκειται μετέωρος ἀνάμεσα στόν οὐρανὸ καί τὴν γῆ. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐνάνει τὸν οὐρανὸ καί

* Ἐξεφωνήθη κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Αποκαθηλώσεως εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν Ἁγίου Μάρκου Βροντάδου (17.04.2020).

την γη. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος «Ὁλος ἦν ἐν τοῖς κάτω καὶ τῶν ἄνω οὐδόλας ἀπῆν, ὁ Ἀπεριγραπτος Λόγος» (15^{ος} Οἶκος Ἀκαθίστου Ὑμνου).

Εὐρίσκεται στὸ ὕψος τοῦ Σταυροῦ, σὲ αὐτὸ τὸ δυσθεώρητο ὕψος, ἀκόμα καὶ στὰ μάτια τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων. Μόνος, ἐγκαταλελειμμένος, ἀφημένος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ μαθητὲς Του, πού πρὶν ἀπὸ λίγες ὥρες Τοῦ ὑπὸσχοντο ὅτι θὰ Τὸν ἀκολουθήσουν μέχρι τὸν θάνατο, Τὸν ἔχουν ἐγκαταλείψει.

Εἶναι χαρακτηριστικὸς ὁ λόγος τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελιστοῦ στὴν περιγραφή τῆς συλλήψεως τοῦ Χριστοῦ μας μετὰ τὴν ὑπερφύη προσευχή τῆς Γεσθημανῆ. «Οἱ δὲ ἀφέντες αὐτὸν ἅπαντες ἔφυγον» (Μάρκ. ιδ', 50). Καὶ οἱ μαθητὲς Του Τὸν ἄφησαν ὅλοι καὶ σηκώθηκαν καὶ ἔφυγαν. Ἐνας ἀπὸ αὐτούς, λίγο νωρίτερα θὰ τὸν προδώσει, ἓνας ἄλλος λίγο ἀργότερα, θὰ τὸν ἀρνηθεῖ. Μόνος Του λοιπὸν, ἐπάνω στὴν κορυφή τοῦ Γολγοθᾶ, αἰσθανόμενος ἐγκατάλειψη ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Θεό, Θεοεγκατάλειψη «ἠλί ἠλί λαμὰ σαβαχθανί» (Ματθ. κζ', 46) ἐπιδίδεται σὲ ἓναν ἐνδοτριαδικὸ διάλογο, συζητᾷ μετὰ τὸν Θεὸ Πατέρα, ἐκπληρώνει τὶς προσητείες, συγχωρεῖ τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ κάποια στιγμή ὁ μοναχὸς Χριστός, ὁ ἀπομονωμένος Χριστός, ὁ ἐγκαταλελειμμένος Χριστός στρέφει τὸ βλέμμα ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὴν γη. Ἀπὸ τὸν Θεὸ Πατέρα πρὸς τὴν βάση τοῦ Σταυροῦ.

Καὶ στὴ βάση τοῦ Σταυροῦ ἀνάμεσα σὲ ἓναν κόσμον πού ἡ παρουσία του περισσότερο καθιστᾷ μονήρεις τὶς στιγμές, τὰ μάτια τοῦ Χριστοῦ λουσιμένα στὸ αἷμα πού ἔχνητο ἀπὸ τὸ μέτωπό Του ἀπὸ τὰ ἀγκάθια τοῦ στεφάνου πού εἶχε παγεῖ στὸ μέτωπό Του, τὸ ματωμένο καὶ δακρυσμένο βλέμμα τοῦ Χριστοῦ κοιτάζει κάτω. «Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν» (Ἰωάν. ιθ', 26). Εἶδε ὁ Χριστός, εἶδε ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός, εἶδε ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος Θεοῦ.

Τὸ βλέμμα τοῦ Χριστοῦ ἔχει μία διαφορετικὴ διάσταση ἀπὸ ὅποιοδήποτε ἄλλο βλέμμα, Χριστιανοί μου, παιδιὰ μου ἀγαπητά μου σὲ ὁλόκληρο τὸν κόσμον. Γιατί τὸ βλέμμα τοῦ Χριστοῦ ἔχει φῶς μέσα. Γιατί ὁ ἴδιος ὁ Χριστός εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Καὶ ὅταν εθεράπευσε τὸν ἐκ γενετῆς τυφλό, θὰ τοῦ δώσει τὴν παρουσίαση τῆς ταυτότητός Του. «Ἐγὼ εἰμί τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς» (Ἰωάν. η', 12). «Ὁ Χριστὸς φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθεν» (Ἰωάν. ιβ', 46) «ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι ἠγάπησαν τὰ ἔργα τοῦ σκότους μᾶλλον, ἢ τὰ ἔργα τοῦ φωτός» (Ἰωάν. γ', 19). Ὁ Χριστὸς ἦρθε φῶς στὸν κόσμον. Ἀλλὰ ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι προτιμήσαμε τὰ ἔργα τοῦ σκότους, ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ φωτός τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ ὁ Χριστὸς ἦρθε σὲ ἓνα λαὸ καθήμενον ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου. Σὲ ἓναν λαὸ καθήμενον ἐν σκότει, γιὰ νὰ λάμψει τὸ φῶς Του σὰν ἀστὴρ τῆς Βηθλεέμ, σὰν φῶς τῆς Μεταμορφώσεως στὸ Θαβῶρ, σὰν φῶς τὸ ὁποῖο ἀπλώνεται στὰ μάτια ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἔχουν καθαρὴ τὴν καρδιά τους. «Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται» (Ματθ. ε', 8). Αὐτὸ τὸ φῶς, τὸ ὁποῖο βλέπουν οἱ ὁράσεις τῶν ἀνθρώπων, στρέφει τώρα τὴν δική Του ὄραση γιὰ νὰ κοιτάζει στὴν βάση τοῦ Σταυροῦ. Καὶ συναντᾷ τὸ γεμάτο φῶς βλέμμα τοῦ Χριστοῦ μας καὶ ἓνα ἄλλο φῶς, ἓνα φῶς πού ξεπερνᾷ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἓνα φῶς πού εἶναι καθαρότερο καὶ λαμπρότερο ἀπὸ τὶς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου. Κοιτάζει καὶ βλέπει στὴν βάση τοῦ Σταυροῦ «τὴν καθαρωτέραν λαμπρόδων ἡλιακῶν» (Μεγαλυνάριον Παρακλ. Κανόνος Ὑπεραγίας Θεοτόκου) βλέπει τὴν Παναγία μας, βλέπει τὴν Μητέρα Του, βλέπει τὴν μάνα μας.

Ὁ ἱερὸς Εὐαγγελιστὴς με ἓνα ἰδιαίτερο ρῆμα παρουσιάζει τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας στὴν βάση τοῦ Σταυροῦ. «Εἰστήκεισαν παρὰ τῷ Σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ...» (Ἰωάν. ιθ', 25).

Ὁ παρακείμενος εἰστήκεισαν εἶναι τοῦ ρήματος ἴσημι, ἓνα ρῆμα πού πολλές φορές θὰ χρησιμοποιηθεῖ μέσα στὴν Ἁγία Γραφή. Πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια, ὁ Χριστὸς μας, μιλώντας στοὺς μαθητὲς Του ἐν παραβολαῖς, θὰ περιγράψει στὴν θαυμάσια ἐκείνη καὶ διδακτικὴ παραβολὴ τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς μετανοίας, τὴν παραβολὴ τοῦ Τελόνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, τὴν κίνηση τοῦ φιλαύτου Φαρισαίου. Ὁ Φαρισαῖος θὰ πεῖ ὁ Χριστὸς μας: «σταθεῖς προσήυετο» (Λουκ. ιη', 11). Ὁ Φαρισαῖος μπῆκε μέσα στὸ ναὸ καὶ στάθηκε καὶ ἄρχισε τὴν προσευχή του. Ὅμως, ἡ στάση αὐτὴ τοῦ Φαρισαίου εἶναι στάση φιλαυτίας, εἶναι στάση αὐτοδικαιώσεως, εἶναι στάση ἐγωισμοῦ, εἶναι στάση καυχῆσεως, εἶναι στάση αὐτονομῆσεως ἀπὸ τὸν Θεό. Εἶναι στάση πού μμεῖται τὸν πονηρὸ διάβολο, πού θέλησε νὰ ξεπεράσει τὸν Θεὸ καὶ νὰ γίνῃ ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Θεό. Εἶναι στάση, αἰτία καὶ εὐκαιρία πτώσεως. «Καὶ εἶδον τὸν σατανᾶ ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα» (Λουκ. ι', 18)

Ἀντιθέτως, ἡ στάσις τῆς Παναγίας μας στὴν βάση τοῦ Σταυροῦ εἶναι στάση ταπεινώσεως, πού τὴν διακρίνει ἡ διαρκὴς καὶ ἀδιάλειπτη σιωπὴ τῆς Παναγίας μας, ὡς ἓνα πρότυπο τῆς σιωπηλῆς, ἡσυχαστικῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας μας, πού δὲν θέλει πολλές φορές λόγους ἢ πράξεις, ἀλλὰ ἀπλῶς θέλει τὸν ἡσυχασμό, τὴν κατάνυξη, τὴν νῆψη τῆς καρδιάς μας, τὴν προσευχή μας με ἀλαλήτους λόγους, με ἀλαλήτους στεναγμούς, τὴν ἡσυχαστικὴ μέθοδο τῆς προσεγγίσεώς μας πρὸς τὸν ἡσυχὸ Θεό.

Ἡ Παναγία μας στέκεται ἡσυχαστικὰ στὴν βάση τοῦ Σταυροῦ, ὑπομονετικὰ στὴν βάση τοῦ Σταυροῦ, μακρόθυμα στὴν βάση τοῦ Σταυροῦ,

άδιαμαρτύρητα στη βάση του Σταυρού, σιωπηλά στη βάση του Σταυρού, και αυτήν την Παναγία της σιωπής θα συναντήσει το βλέμμα του Χριστού μας, θα κοιτάξει με τα μάτια Του, τα μάτια της Παναγίας μας τα πρώτα μάτια στον κόσμο, τα οποία είδαν τον Θεό «ὄν οὐδείς ἑώρακεν πώποτε» (Ιωάν. α', 18) τον Θεό, που λαχάρησε να Τον δει ο θεόπτης προφήτης Μωυσής και που ο Θεός του επεφύλαξε να δει μόνο την πλάτη, τα όπισω του Θεού. Τον Θεό που τον είδε ένα δημοφιλές βράδυ, γαλήνιο βράδυ για την ιστορία της ανθρωπότητας, μέσα σε ένα σπήλαιο της Βηθλεέμ, αυτά τα μάτια θα κοιτάζουν τα γεμάτα φως μάτια του Χριστού μας.

Θα κοιτάξει ο Χριστός μας τα χέρια. Τα χέρια της Παναγίας μας, της βρεφοκρατούσας Παναγίας μας, τα χέρια που άγγιξαν «τὸν τῆ οὐσίας ἀναφή» (Δοξαστικόν Ἰδιόμελον Θ' ὥρας ἑορτῆς Χριστουγέννων). Εκείνον που δεν μπορούμε να Τον άγγιξομε, να Τον ψάξομε μέσα στην οὐσία Του. Εκείνον, που, όταν θα τον πλησιάσει η Αγία Μαρία ή Μαγδαληνή, ή Μυροφόρος, μετά την Ανάστασή Του, θα την προτρέψει: «*Μαρία, μὴ μού ἄπτου»* (Ιωάν. κ', 17) Εκείνα τα χέρια της Παναγίας, που άγγιξαν το θεοχαριτωτο σώμα του Χριστού μας, τὸ ἄχραντο σῶμα του Χριστού μας, που εκράτησαν μέσα στα σπλάχνα τους τὸ ἄχραντο σῶμα του Χριστού μας.

Καὶ θα κοιτάξει ο Χριστός τα χεῖλη της Παναγίας μας, τὰ χεῖλη ἐκείνης, που πιθανὸν ἀσπάστηκαν μέσα στο σπήλαιο της Βηθλεέμ τὸ νεογέννητο βρέφος της. (Τὸν ἅγιό της τόπο) Τὰ χεῖλη που προσευχήθηκαν, για πρώτη φορά, σ' ἐκείνον που προσκυνοῦν οἱ Ἄγγελοι τῶν Οὐρανῶν και οἱ πιστοὶ τῆς γῆς. «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν και προσπέσωμεν Χριστῷ»* (Εἰσοδικόν Θ. Λειτουργίας), ὅπως ἐπροσκύνησαν τὰ χεῖλη της Παναγίας μας, μέσα στη Βηθλεέμ αὐτὸ τὸ ἅγιο, τὸ ἱερό, τὸ ὡραῖο πρόσωπο, τὴν ὡραιότητα της παρθενίας και της ἀγνότητας τοῦ ὁποῖου βλέποντας ὁ Ἀρχάγγελος θὰ ἐκπλαγεῖ.

Συνήντησε τὸ βλέμμα τοῦ Χριστοῦ μας στη βάση τοῦ Σταυροῦ. «*Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα του»* (Ιωάν. ιθ', 26). Θυμήθηκε ὁ Χριστός μας ὅτι πρὶν ἀπὸ τρία χρόνια, κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Γάμου της Κανά, ἐπῆγε ἡ Παναγία μας και τοῦ ἐζήτησε νὰ κάνει τὸ νερὸ κρασί. Για νὰ κεράσει τοὺς δαιτυμόνες ἐκείνου τοῦ γάμου. Για νὰ δοξαστεῖ με τὸ θαῦμα ὁ Χριστός. Ὁ Χριστός μας ἐκείνη τὴ στιγμή ἐγύρισε με ἕναν ἰδιαίτερο τρόπο και τῆς εἶπε: «*Τί ἐμοὶ και σοί, γύναι; Οὐπω ἦκει ἡ ὥρα μου»* (Ιωάν. β', 4). Ἄστο, δὲν ἔχει ἔρθει ἀκόμα ἡ ὥρα μου. Καὶ πέρασαν τρία χρόνια και τώρα ὁ Χριστός εὐρίσκεται ἐπάνω στο Σταυρὸ και τώρα τὸ νερὸ δὲν ἔχει γίνει ἀπλῶς κρασί, ἀλλὰ τὸ κρασί γίνεται αἷμα Χριστοῦ, που κυλάει ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ Σταυροῦ και λούζει τὴν Παναγία μας στη βάση τοῦ Σταυροῦ. Τὴν Παναγία μας, που περιμένε νὰ δει πότε θὰ ἔρθει αὐτὴ ἡ ὥρα και τὴν βλέπει

τώρα μπροστά της. Τώρα εἶναι ἡ δόξα τοῦ Χριστοῦ μας, τώρα εἶναι ἡ δόξα τῆς Ἐκκλησίας μας.

Πρὶν ἀπὸ λίγες ὥρες ὁ Χριστός θα τὸ προφητεύσει στὸν Μυστικὸ Δεῖπνο. Θὰ τὸ ὑλοποιήσει πάνω στο Σταυρὸ μπροστά στὴν Παναγία μας. «*Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, δόξασόν σου τὸν Υἱόν, ἵνα και ὁ Υἱός σου δοξάσῃ Σε»* (Ιωάν. ιζ', 1). Πατέρα, Θεὲ στὸν οὐρανό, μάνα Παναγία ἐδῶ στη γῆ, που περιμένεις τὴν ὥρα τῆς δόξας μου, ἔχει ἔρθει ἡ ὥρα. Τώρα ἦρθε ἡ ὥρα για νὰ με δοξάσει ὁ Θεὸς Πατέρας και νὰ τὸν ἀντιδοξάσω και ἐγώ. Αὐτὴ τὴν ἱκανοποίηση τῆς προσδοκίας τῆς Παναγίας μας, τῆς χαρίζει ὁ Χριστός ἐπάνω στον Σταυρὸ.

Και κοιτώντας τὴν, αὐτὸ τὸ ἱερό Του βλέμμα, με τὸ ἴδιο βλέμμα που πρὶν ἀπὸ λίγες ὥρες ἐκοίταξε τὸν ἀρνητὴ Πέτρο, τὸν κοίταξε μέσα στὴν καρδιά του, ἐνοφθάλμισε μέσα στὴν καρδιά τοῦ Πέτρου για νὰ ξεκλειδώσει τὴν μετάνοιά του, μέσα ἀπὸ τὰ δάκρυνά της, ἐκείνο τὸ βλέμμα που συγχώρεσε τὸν ἀρνητὴ του, τὸ ἴδιο βλέμμα, ἱερά, θα κοιτάξει τώρα τὴν πληγωμένη, ἀπὸ τὴν ρομφαία που προφήτεψε ὁ δίκαιος Θεοδόχος Συμεών, Παναγία τοῦ Σταυροῦ. Καὶ θα φροντίσει ὁ Χριστός μας αὐτὴ τὴν ὥρα για νὰ δώσει τὴν παρακαταθήκη του στὴν μάνα Του, τὴν κορυφαία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους και σὲ ὁλόκληρο τὸ ἀνθρώπινο γένος.

«*Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα και τὸν μαθητὴν παρεστῶτα»* (Ιωάν. ιθ', 26).

Και λίγο δίπλα θα δει και ἄλλη μία φιγούρα, θα δει κι ἄλλη μία μορφή, θα δει ἕναν ἀπὸ τοὺς δώδεκα μαθητῆς. Ἐναν ἀπὸ τοὺς μαθητῆς, οἱ ὁποῖοι ἐγκατέλειψαν τὰ πάντα και Τὸν ἀκολούθησαν ἔχοντας ὡς στόχο τὴν παλιγγενεσία και τὴν χαρά. Ἐναν ἀπὸ τοὺς μαθητῆς που δὲν ἔφυγε ποτὲ ἀπὸ κοντὰ Του, που δὲν μίλησε πολὺ, που δὲν ὑποσχέθηκε πολλά, που δὲν διεκήρυξε πολλά. Ἐναν μαθητὴ, ὁ ὁποῖος ἦταν δίπλα Του, τὴν ὥρα που ἀνέστεινε τὴν κόρη τοῦ Ἰαείρου, θὰ ἀκούει τὴν προτροπὴ τοῦ Χριστοῦ: «*Μηδὲν εἶπτε τὸ γεγονός»* (Λουκ. η', 56). Μὴν τὸ πείτε πουθενά. Ἐναν μαθητὴ που τὸν συντρόφευε στὴν κορυφὴ τοῦ ὄρους Θαβὼρ λουσομένος στη φωτοχυσία τῆς θεϊκῆς Του δόξας. Ἐναν μαθητὴ που ἐκάθευδε, παρὰ τὶς προσπάθειές του, κοντὰ στον Χριστὸ ὅμως, τὶς ὥρες τῆς ὑπερφουῶς προσευχῆς τῆς Γεθσημανῆ. Ἐναν μαθητὴ που τὴ βραδιά τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου θα καθίσει στὰ ἄριστερά Του για νὰ γείρει τὸ κεφάλι του πάνω στο στήθος Του. Φίλος ἐπιστήθιος, για νὰ φορτίσει τὴν καρδιά του ἀπὸ τὴν μπαταρία τῆς καρδιάς τοῦ Χριστοῦ, τῆς γεμάτης ἀγάπης, τῆς αὐτοαγάπης που εἶναι ὁ Χριστός για νὰ διαλαλήσει σὲ ὅλον τὸν κόσμο, «*ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ»* (Α' Ἰωάν. δ', 8), ἕναν μαθητὴ, που χωρὶς ὑπόσχεση, βρίσκεται και

τώρα, ετούτη τη στιγμή, δίπλα του. «Όπου εγώ είμι και ο διάκονος ο έμός έστι» (Ιωάν. ιβ', 26).

Κοιτάζει, με ιδιαίτερη αγάπη, τόν μαθητή αυτόν, τόν ξεχωρίζει, τόν αγαπά. Τό λέει ο ιερός Ευαγγελιστής: «*Ίησοϋς οὖν ιδών τόν μαθητήν παρεστῶτα ὄν ἠγάπα*» (Ιωάν. ιθ', 26). Τόν αγαπά γιατί τό άξίζει, γιατί ποτέ δέν έγκατέλειπε τόν Χριστό.

Και όταν, άργότερα, οι άλλοι μαθητές θά πλησιάσουν και θά Του ποῦν, μά τοῦτον τόν ξεχωρίζει, τί τοῦ έπιφυλάσσεις; Ο Χριστός θά τοῦς δώσει τήν άποστομωτική άπάντησή «*καί ἂν αὐτόν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι τί πρὸς σέ; σὺ ἀκολουθεῖ μοι*» (Ιωάν. κα', 22). Και ἂν εγώ έπιφυλάσσω σέ αὐτόν νά μείνει μέχρι τή Δευτέρα Μου Παρουσία έσένα τί σέ άφορά. Έσύ άκούγέ με και μή σέ άφορά εκείνο πού κάνω στόν αγαπητό μου μαθητή.

Εκείνη τη στιγμή θά δώσει ο Χριστός τή μεγάλη παρακαταθήκη, θά στρέψει τό νεῦμά Του πρὸς τόν μαθητή Του και, στή συνέχεια, κοιτώντας τήν μητέρα Του θά πει: «*Γύναι, ἰδοὺ ὁ Υἱός σου*» (Ιωάν. ιθ', 26). Μητέρα Θεοτόκε, πρότυπο τῆς Θεοτόκου Έκκλησίας πού δέχεται μέσα της, πού «*έν μέσω έχει ζωῆς τόν Κύριον...*» (Τροπάριον ε' φδῆς Κανόνος Άκαθ. Ύμνου), τῆς Θεοδόχου Έκκλησίας και τῆς Θεοτόκου Έκκλησίας πού γεννάει τόν Κύριον, πού Τόν δίνει σέ όλους τους ανθρώπους, κυρίως τό θεοῖδρυτον Μυστήριον τῆς Θείας Ευχαριστίας, τό όποιο δέν καταργήθηκε, δέν καταργείται και δέν πρόκειται νά καταργηθεῖ ποτέ. Τό όποιο δίνει θεραπεία στόν άσθενῆ, τό όποιο δίνει άφεση άμαρτιῶν στόν μετανοοῦντα, τό όποιο δίνει ζωή στόν πεθαμένο, τό όποιο δίνει άθανασία στόν πεπερασμένο και στόν φθαρτό. Η Έκκλησία, ή Θεοτόκος Έκκλησία με τή Θεία Κοινωνία γεννάει τόν Χριστό για όλον τόν κόσμο. Αυτός είναι ο υιός Σου. Αυτός πού είναι μαθητής μου. Αυτός πίστεψε σέ μένα. Αυτός πού με αγαπάει. Αυτός πού δέν με έγκατέλειπε ποτέ.

Και γυρνάει στην συνέχεια και λέει στόν αγαπημένο μαθητή, «*ιδού ή μήτηρ σου*» (Ιωάν. ιθ', 27) και όλοι έσεῖς οι όποιοι εἴστε μαθητές μου, οι όποιοι με αγαπάτε, οι όποιοι πιστεύετε στόν λόγο μου , ἂν θέλετε μητέρα, ή μητέρα σας είναι ή Παναγία μας. Η μητέρα σας είναι ή Έκκλησία μας. Η μητέρα σας είναι ή Ορθόδοξη Χριστιανική Πίστη μας. Αυτή τήν παρακαταθήκη άφήνει ο Χριστός στή βάση τοῦ Σταυροῦ, στά πρόσωπα τὰ αγαπημένα σέ Έκείνον.

Και από εκείνη τήν στιγμή, αιῶνες τώρα, ή Έκκλησία μας, ακολουθώντας αυτό τό παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ μας, κάθε φορά πού τελεί τήν Θεία Λειτουργία, στην όποία έχουμε άνάμνηση τῶν Παθῶν και τῆς Αναστάσεως τοῦ Χριστοῦ μας, ή Έκκλησία μας, πού μπροστά στό Χριστό δέν επιτρέπει καμιά εξαίρεση, θά κάνει μία εξαίρεση. Θα σταματήσει τήν

ανάμνηση τοῦ Χριστοῦ και θά κάνει τήν ίδια εξαίρεση πού έκανε ο Χριστός στό διάλόγο Του με τόν Θεό Πατέρα Του στόν Γολγοθά. Όταν Του εἶπε Θεέ Πατέρα, περίμενε ένα λεπτό για νά κοιτάξω και στή βάση τοῦ Σταυροῦ. Θα κάνει ή Παναγία μας τήν ίδια εξαίρεση άμέσως, μετά από τις ώρες πού αποτελοῦν τήν άνάμνηση τῆς θυσίας τοῦ Γολγοθά.

Και τήν εξαίρεση αυτή μās τήν επιβάλλεις εσύ, Χριστέ μου, νά τήν κάνουμε.«*Εξαιρέτως τῆς Παναγίας, Αχράντου, Υπερευλογημένης, Ενδόξου, Δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου και Λειπαρθένου Μαρίας*» (Εκφώνησις Θ. Λειτουργίας).

Θά κάνουμε τήν ίδια εξαίρεση πού έκανες και σύ. Για χάρη τοῦ ίδιου προσώπου πού έκανες και εσύ. Γιατί τό πρόσωπο αυτό τό βάζομε μπροστά στόν Σταυρό σου, Χριστέ μου, νά σε παρακαλέσει νά κάνεις μία εξαίρεση και για μās. Για τόν καθένα από έμās. Μία εξαίρεση για όλους μας. Και τήν ώρα πού άνοίγεις τήν Βασίλεια Σου, μαζί με τόν ευγνώμονα ληστή, κατ' εξαίρεση, για χάρη τῆς Παναγίας μας, βάλε μέσα κατ' εξαίρεση και όλους έμās. Αμήν.

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ
κ. ΜΑΡΚΟΥ

* * *

- Έκδότης: Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ.
- Απευθύνεσθε: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» - Ίερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν - Κων. Αμάντου 24, Τ.Κ. 82100 - ΧΙΟΣ.
- Ίστοσελίς: <http://www.imchiou.gr>
- Η «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αυτοπροαίρετες δωρεές άναγνωστών, υπέρ τοῦ κατηχητικοῦ καί φιλανθρωπικοῦ έργου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν
κ. Μάρκου
διὰ τὰς εὐχὰς, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Μάρκου.

* Ἐν Χίῳ τῇ 25ῃ Ἀπριλίου 2020

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Δοξάζομεν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ τὴν δύναμιν καὶ Πνεύματος Ἁγίου ὑμνοῦμεν τὴν ἐξουσίαν, ὅτι ὁ ἐν Τριᾷδι προσκυνούμενος Θεὸς ἐπέβλεπεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τοῦ δούλου Αὐτοῦ καὶ ἠξιώθημεν ἵνα ἑορτάσωμεν καὶ αὐθις τὴν ἱεράν μνήμην τοῦ πρὸς Κύριον ἀκατασχύντου πρεσβευτοῦ ἡμῶν Ἁγίου, ἐνδόξου, πανευφήμου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου.

Μεμνημένοι τῆς σωτηρίου τοῦ Κυρίου ἐντολῆς καὶ πάντων τῶν ὑπὲρ ἡμῶν γεγεννημένων, ἐτελέσαμεν τὴν Θεῖαν Εὐχαριστίαν (πρβλ. Μάρκου ιδ', 23) τιμῶντες τὸν θεόληπτον Εὐαγγελιστὴν, ὅστις ἐλκυσεν ἐκ τῆς θαλάσσης τῆς ἀπάτης τοὺς πρῶν ἐν τῇ θαλάσῃ ὑπὸ τοῦ Μωυσεῶς βυθισθέντας Αἰγυπτίους.

Ἄνω σχόντες τὰς καρδίας, προσηυχήθημεν (πρβλ. Μάρκου ιδ', 38) εἰς τὸν πανάριστον Εὐαγγελιστὴν, ὅστις ὡς περιφανέστατος ποταμὸς εἰρήνης ἐξώρμησεν ἐξ Ἐδέμ καὶ κατήρδευσεν θεοπνεύστοις δόγμασι τὰ συστήματα τῆς Ἐκκλησίας.

Ρυσθέντες ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, ἐκηρύξαμεν πανταχοῦ (πρβλ. Μάρκου ιστ', 20) ἐγκώμιον πρὸς τὸν θεηγόρον Εὐαγγελιστὴν, ὅστις καθοδηγεῖ διδοχαῖς καὶ πρεσβείαις πρὸς τὸν ἀκύμονα βίον.

Κράζοντες τοῦ Τελώνου τὴν φωνήν, ὑμνήσαμεν (πρβλ. Μάρκου ιδ', 26) τὸν θεόσοφον Εὐαγγελιστὴν, ὅστις θεοπνεύστως, ὡς κάλαμος σοφοῦ καὶ ὀξυγράφου γραμματέως, ἔγραψεν ῥήματα ἀτελευτήτου ζωῆς.

Οἱ τὰ Χερουβεῖμ μυστικῶς εἰκονίζοντες, εὐχαριστίαν καὶ δοξολογίαν (πρβλ. Μάρκου β', 12) ἀνεπέψαμεν πρὸς τὸν θεόπνουν Εὐαγγελιστὴν, ὅστις κατέγραψεν ἐν πλαξὶ τῶν καρδιῶν ἡμῶν τὸν καινότερον νόμον, κατευθύνων τὰς πορείας τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ ἀπειργῶν τὰς ἐνέδρας τοῦ πλάνου.

Στάντες καλῶς, στάντες μετὰ φόβου, παρεκαλέσαμεν (πρβλ. Μάρκου ε', 23) τὸν πανέντιμον Εὐαγγελιστὴν, ὅστις εὐαγγελισατο τῇ οἰκουμένῃ τὸν σεπτὸν φωτισμὸν τῆς ἀληθείας, πυρσοῦμενος θεολομητῆ φωτοχυσία, πρὸς σωτηρίαν καὶ ἀνάπλοισιν ἡμῶν.

Ὅθεν, χάριν ἔχοντες καὶ διὰ τὰς ἐπὶ τούτῳ ἐκφρασθείσας εὐχὰς τῆς ἀγαπῶσης καὶ προσευχομένης ἡμῶν καρδίας, ἀντεπευχόμεθα ὅπως ὁ θεοκήρυξ καὶ πνευματοφόρος Εὐαγγελιστὴς ἀποβάλλῃ τὴν σινδόνα πάσης πλάνης ἐκ τοῦ κόσμου ὡς θέμεθλος ἀσειστος τῆς ἀληθοῦς πίστεως καὶ ἐγχαράξῃ διὰ τῶν χριστογράφων χειρῶν του ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἀνεξαλείπτως τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Χάριτος, ἵνα πρεσβείαις αὐτοῦ τύχωμεν ἅπαντες τοῦ θείου ἐλέους, ἐν τῇ ἡμέρῃ τῆς κρίσεως.

Ἀναστάσιμος Διδαχὴ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν κ. Μάρκου

Χριστὸς Ἀνέστη!

Χριστιανοί μου, παιδιὰ μου ἀγαπημένα, εὐλαβέστατοι Κληρικοὶ καὶ πιστὰ Λαϊκὰ Μέλη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν. Ἡ φωνὴ ποὺ ἀκούτε αὐτὴ τὴν στιγμὴ μέσα ἀπὸ τὸ Ἱερὸ Βῆμα τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων, ἐνδόξων μεγαλομαρτύρων Μηνᾶ, Βικτωρος καὶ Βικεντίου τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, διπλα ἀκριβῶς στὴν Ἁγία Τράπεζα, σὰς εἶναι γνωστὴ, εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ πατέρα σας, εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ Ποιμενάρχῃ σας!

Καὶ ἀκούτε αὐτὴ τὴ φωνὴ ἀπ' αὐτὸν τὸν ἱερὸ χῶρο, ἐδῶ, ὅπου σὲ κάθε Θεῖα Λειτουργία, χέρια πῆλινα, χέρια χοϊκά, προσφέρουν τὰ Τιμία Δῶρα, ὥστε ἡ Χάρις τοῦ Παναγίου καὶ Ζωαρχικοῦ Πνεύματος νὰ τὰ μετατρέψει σὲ Σῶμα καὶ σὲ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ μας καὶ νὰ τὰ κοινωνήσει ὁ καθένας ἀπὸ σᾶς, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἱερὸ χῶρο σὰς ἀπευθύνομε, σὺν ἀπὸ τὸν Πανάγιο καὶ Θεοδόχο Τάφο, τὸ πανευφρόσυνο μήνυμα τῆς Οἰκουμένης:

Χριστὸς Ἀνέστη!

Μπροστὰ στὴν τραγωδία τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου, τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἀπεφάσισε, κάνοντας ἐσφαλμένη χρῆση τῆς ἐλευθερίας του, νὰ διαρρήξῃ τὴν κοινωνία του μετὰ τὸν Θεὸ Δημιουργό, δείχνοντας ἀνυπακοὴ στὸ θεῖο θέλημά Του καὶ νὰ ἐξωσθεῖ τοῦ Παραδείσου, μπροστὰ στὴν τραγωδία αὐτοῦ τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου, ἔρχεται ἡ ἄφατη καὶ ἀπερίγραπτη ἀγάπη καὶ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ, ποὺ ξέρεῖ νὰ συγχωρεῖ, ποὺ ξέρεῖ νὰ πλατύνεται, ποὺ ξέρεῖ νὰ ἀνέχεται, ποὺ ξέρεῖ νὰ ὑπομένει, γιὰ νὰ δεχθεῖ καὶ πάλι τὸ πλάσμα Του· νὰ τὸ ἐγειρεῖ, νὰ τὸ ἀναστήσει, νὰ τὸ παλινοστήσει μέσα στὸν πολυκόπητο κῆπο τῆς Ἐδέμ.

Χριστὸς Ἀνέστη! καὶ μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἀνασταίνεται παγγενῆς ὁ Ἀδάμ. Ἀνασταίνεται ὁλόκληρο τὸ ἀνθρώπινο γένος, ἀπὸ τὸν πρῶτο γενάρχη, τὸν πρωτόπλαστο, μέχρι τὸ τελευταῖο πλάσμα τοῦ Θεοῦ, στὰ ὄρια ἀκριβῶς τῆς συντέλειας τοῦ κόσμου. Ἀνασταίνονται ψυχῆς κοιμισμένες, συνειδήσεις χαμένες, ὑπάρξεις νεκρωμένες. Ἀνασταίνονται ἄνθρωποι τῆς ἀρετῆς καὶ ἄνθρωποι τῆς ἁμαρτίας, ἄνθρωποι τῆς πίστεως καὶ ἄνθρωποι τῆς ἀπιστίας, ἄνθρωποι τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ καὶ ἄνθρωποι τῆς ἀμφιβολίας στὸ θεῖο θέλημά Του. Ἀνασταίνεται ὁλόκληρο τὸ ἀνθρώπινο γένος, ἀνασταίνεται ὁ ἀνθρώπος!

Αυτή την όμορφη γιορτή, τη μεγάλη γιορτή, Χριστιανοί μου, την γιορτάσαμε και φέτος στους ιερούς μας ναούς, μετά από την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή και μετά από τις κατανυκτικές ακολουθίες της Αγίας και Μεγάλης Εβδομάδος. Και αυτές τις Ακολουθίες της Αγίας και Μεγάλης Εβδομάδος τις έτελέσαμε μαζί σας.

Σās είχαμε μαζί μας σε κάθε Θεία Λειτουργία, σās βλέπαμε ως μερίδες από τὸ πρόσωπο στὸ δισκάρι τῆς προσκομιδῆς. Σās βαπτίζαμε και σās λούζαμε μέσα στὸ Ἅγιο Ποτήριο, στὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ μας. Αναφέραμε τὰ ὀνόματά σας μπροστὰ στὸ Ἱερὸ Βῆμα γιὰ νὰ τὰ ἀκούσουν τὰ αὐτιά τοῦ οὐρανοῦ. Σās θυμιάζαμε, στὰ κενὰ μὲν, ἀλλὰ γεμᾶτα ἀπὸ τὴν παρουσία σας καθίσματα τῶν Ἱερῶν Ναῶν μας, ὅπως ἀκριβῶς χρόνια τώρα, αἰῶνες τώρα, ξέρουν νὰ θυμιάζουν στὰ ἀπομονωμένα μοναστήρια ἢ στὶς ἐμπερίστατες Ἐκκλησίες μας, μὲ πρωτοκάθεδρη ἀνάμεσα σε αυτές τὸ ἐσταυρωμένο και μαρτυρικὸ Φανάριό μας. Εκεῖ πού ξέρουμε ὅτι σε κάθε στασιδί βρίσκεται μία ψυχή, εἴτε εἶναι ὀρατῶς παρούσα, εἴτε βρίσκεται μαζί μὲ τὰ Χερουβείμ μυστικῶς εἰκονιζομένη.

Εἴχαμε μαζί μας ἐσās, κάθε φορά πού προσευχόμεσταν «*ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν και ὀρθοδόξων Χριστιανῶν*», γιὰ ὅλους σας. Γιὰ τοὺς Ἱερεῖς μας πρῶτα ἀπ' ὅλα, γιὰ τὰ παιδιὰ μας, γιὰ τοὺς Χριστιανούς μας, γιὰ τοὺς «*δι' εὐλόγους αἰτίας ἀπολειφθέντας*», γιὰ τοὺς νοσοῦντες, γιὰ τοὺς πλέοντες, γιὰ τοὺς ὀδοιποροῦντες, γιὰ τὸν στρατό μας, γιὰ τοὺς ἄρχοντες τοῦ τόπου μας. Γιὰ κάθε ψυχή!

Ἦσασταν δίπλα μας. Ὅπως ἦταν δίπλα μας και εἶναι δίπλα μας και ὄλοι οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας, πού μπορεῖ νὰ μὴν τοὺς βλέπουμε ὅταν τοὺς μιλάμε, ἀλλὰ ξέρουμε ὅτι μᾶς ἀκοῦνε και ξέρουμε ὅτι ἀπαντοῦν στὶς δικές μας διαλογικὲς προσευχές. Ἦσασταν κοντά μας σε ὅλες τὶς Ακολουθίες, ὅπως ἦταν κοντά μας και εἶναι πάντα κοντά μας και ἐκεῖνος ὁ ἀναρίθμητος χορὸς τῶν ἀνθρώπων, πού βρίσκονται στὴν θριαμβεύουσα Ἐκκλησία.

Θυμᾶμαι πάντα τὸν ὀρθόδοξο, πατερικὸ και μαρτυρικὸ ἐκεῖνο λόγο τὸν ὁποῖον ἀπηύθυνε σε ἐρώτημα δημοσιογράφου διεθνούς μέσου ἐνημερώσεως ἢ ταπεινῆ και πραεῖα φωνῆ τοῦ μεγάλου, μέσα στὴν ταπεινώση και τὴν πραότητα του, αἰοδίμου, μακαριστοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυροῦ Δημητρίου: «Πόσοι εἶναι οἱ Ρῶμοι τῆς Πόλεως, Παναγιώτατε; - Περίπου δύο χιλιάδες. - Και γιὰ δύο χιλιάδες καθόσαστε ἐδῶ; - Και τοὺς ἄλλους; Τοὺς χιλιάδες, τὰ ἑκατομμύρια, τοὺς ἀναρίθμητους, πού εἶναι κάτω ἀπὸ αὐτὴν τὴν γῆν; Ἦ τὸς ἀφήσουμε μόνους τους;» Ἦταν και αὐτοὶ μαζί μας σε αυτές τὶς Ακολουθίες.

Γιατί ἡ Ἐκκλησία ξέρει νὰ μετράει τὴν παρουσία τῶν Χριστιανῶν τῆς ὀχι μὲ τοὺς νόμους τῆς ἀριθμητικῆς, ἀλλὰ μὲ τὸ μετράρι και τὴ ζυγαριὰ τῆς χάριτος και τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Τῆς ἐπινεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς ἴδιας τῆς μαρτυρικῆς και σταυρικῆς πορείας Τῆς μέσα στους αἰῶνες.

Ἦσασταν μαζί μας σε κάθε Ακολουθία. Τὸ διαπιστώναμε, ὅταν προσκυνούσαμε τοὺς γυμνοὺς ἀπὸ λουλούδια φέτος Ἐπιταφίους μας. Γιατί ξέραμε ὅτι πάνω σε αὐτοὺς τοὺς Ἐπιταφίους ὑπῆρχαν ἀκόμα τὰ χέρια τὰ δικά σας, πού πέρσι τοὺς εἴχατε κρατήσει και τοὺς εἴχατε σηκώσει. Πού πέρσι τοὺς εἴχατε στολίσει. Ὑπῆρχαν τὰ ἀποτυπώματα ἀπὸ τὰ πῆλινα χεῖλη σας, πού πέρσι τοὺς εἴχατε προσκυνήσει.

Ἦσασταν και πάλι ἐδῶ, κοντά μας. Και ὅταν βγαίναμε μὲ τὸ Ἅγιο Ποτήριο, μὲ τὸ ἀσημένιο Ποτήριο, τὸ σκεπασμένο μὲ τὸ ματωμένο κάλυμμα, πού κρύβει μέσα του τὸ κέντρο τῆς ζωῆς ὅλου του κόσμου, τὸν θησαυρὸ τῆς ἀληθινῆς ζωῆς και τῆς αἰωνιότητος, τὸν θησαυρὸ ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος θεραπεύει πνευματικὲς, ἀλλὰ και σωματικὲς ἀσθένειες, τὸν θησαυρὸ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἀφθαρτοποιεῖ βιολογικά και ὑπαρξιακά τὸν ἄνθρωπο, τὸν θησαυρὸ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ζωοποιεῖ αἰῶνια, πνευματικά, τὴν ἀνθρώπινη ὑπόσταση, ὅταν τὸν κρατούσαμε στὰ χέρια μας μὲ τὴν ἀδιάφορη ἀπὸ ὁποιαδήποτε μίανση, παναγία και πάντιμη λαβίδα, τὴν λαβίδα τὴν μυστικῆ, ἢ ὁποία ξέρει νὰ κρατᾶει τὸν ἄνθρακα Χριστό, πού δίνει ζωὴ στους ἀνθρώπους, ξέραμε ὅτι και πάλι ἦσασταν κοντά μας.

Εἴτε μὲ τὶς ψυχές σας, βουτηγμένες μέσα στὸ αἷμα τοῦ Ἁγίου Ποτηρίου, ὅπως προανέφερα, εἴτε μὲ τὰ χεῖλη σας, πού ἀκόμα τὰ νοιώθαμε πάνω στὴν ἁγία λαβίδα και πάνω στὸ ματωμένο μάκτρο, πού κρατούσαμε στὰ χέρια μας. Ἦσασταν και πάλι μαζί μας σε κάθε Ακολουθία, **ἦμασταν ὄλοι μαζί, ἦμασταν πολλοί.**

Δὲν γνωρίζω ἂν ὑπῆρχαν μάτια ἀνθρώπινα, πού μπορούσαν νὰ δοῦν ὑπὲρ αἴσθησιν, ὅπως ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πηγαίνοντας στὸ δρόμο πρὸς τὴν Δαμασκὸ, γιὰ νὰ διαπιστώσουν τὸ ἀναρίθμητο αὐτὸ πλῆθος πού ἐρχόταν μέσα στους ναοὺς μας αυτές τὶς μέρες.

Ξέρω, ὅμως, ὅτι κάποια μάτια ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, ὅμοια μὲ αὐτὰ τὰ ἴδια, τὰ ὁποῖα ἐκοίταξαν τὸν Πέτρο τὴν ὥρα τῆς ἀρνήσεώς Του, αὐτὰ τὰ ἴδια τὰ ὁποῖα ἐκοίταξαν τὴν Παναγία μας στὴ βάση τοῦ Σταυροῦ, αὐτὰ τὰ ἴδια τὰ ὁποῖα ἔλαμψαν μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ, ὅταν γιὰ πρώτη φορά, εἶδε τὴν ὀμορφιά τῆς οἰκουμένης, αὐτὰ τὰ μάτια ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἐβλεπαν τὴν ἀναρίθμητη παρουσία σας, μέσα στους ιερούς μας ναοὺς, μαζί μας, ὄλων ἐσās, τῶν πολλῶν.

Ποιός νὰ ἤξερε στίς φαινομενικῆς εἰκόνες καί στίς φαινομενικῆς προσεγγίσεις τῶν ἀνθρωπίνων γεγονότων, μέ τί σοφία καί μέ τί ἀγάπη καί μέ τί χάρη ζωγραφίζει ὁ Θεός τὸ δικό Του θέλημα, καί φτιάχνει τὸ δικό Του ἀριστούργημα;

Ἦμασταν, ὅπως εἴμαστε καί τούτη τῆ στιγμή; ὅλοι μαζί ἐδῶ. Γιατί κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς χωρίσει: *«Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ»* (Ρωμ. η', 35). Γιατί εἴσαστε οἱ κληματαύβεργες ποὺ πάνω στὸ ἀμπέλι τοῦ Χριστοῦ μας διατηρεῖτε τὴν θαλερότητα καί τὴν παραγωγή τῶν ἐσχύμων, τῶν μεστῶν ζωῆς βοτρῶν καρπῶν σας.

Χριστιανοί μου, ὅπου κι ἂν βρίσκεστε σωματικά αὐτὴ τὴν στιγμή, ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἱερὸ χῶρο, μέ τὴν συντροφιά τῶν ἐλαχίστων Κληρικῶν μας, τῶν εὐλαβῶν ἱεροψαλτῶν μας, μέ τὴ συντροφιά τῶν Ἁγίων καί χαριτοβρύτων λειψάνων τοῦ Ἁγίου Ἰσιδώρου τοῦ ἐν Χίῳ Πρωτομάρτυρος, τοῦ Ἁγίου, ἐνδόξου πανευφήμου Ἀποστόλου Θωμᾶ, ποὺ ἀξιώθηκε νὰ ψαῦσει τὴν ἀκήρατον πλευρὰν τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ καί τοῦ ἐνδόξου Ἱερομάρτυρος καί Ἐθνομάρτυρος Πλάτωνος (Φραγκιάδου), Μητροπολίτου Χίου, κάτω ἀπὸ τὴν σκέπη τοῦ ὁμοφορίου τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νεκταρίου, Ἐπισκόπου Πενταπόλεως, καί δίπλα στὰ κρόσσια τοῦ ἐπιτραχηλίου τοῦ Ἱερομάρτυρος καί Ἐθνομάρτυρος, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ε', ἀπὸ αὐτὸν τὸν χῶρο, μαζί μέ ὅλους ἐσᾶς, ποὺ μέ τὰ μάτια τῆς καρδιάς μας σᾶς βλέπομε δίπλα μας, κοντά μας, σᾶς ἀπευθύνω, γιὰ μία ἀκόμα φορά πατρικά τὸ **Χριστὸς Ἀνέστη!**

Ὁ Χριστὸς ἀνασταίνεται, μᾶς ἄλλης ζωῆς, τῆς αἰωνίου, γίνεται ἡ ἀπαρχή, μᾶς ἄλλης ζωῆς, ποὺ δὲν τὴν μετροῦν τὰ μέτρα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τὴν μετροῦν τὰ μέτρα τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τοῦτο τὸ ἐνοιῶσα, Χριστιανοί μου, μέσα ἐκεῖ στοὺς δικούς μου λογισμούς καί στίς δικές μου ἀνθρώπινες ἀπορίες, ἀργὰ ἐχθὲς τὸ μεσημέρι τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Διερωτώμην κι ἐγὼ ὡς ἄνθρωπος, σάρκα φορῶν καί τὸν κόσμον οἰκῶν, ἐάν ἡ ποιμαντικὴ καί φιλόανθρωπη καί μακρόθυμη κένωση καί ταπεινὴ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νὰ ἀποδεχθεῖ ἕνα διαφορετικὸ τρόπο στὴν τέλεση τῶν Ἱερῶν Ἀκολουσιῶν ἦταν ἀρεστὴ στὸν Θεό.

Ἀλλὰ αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ πορεία, ποὺ ἠκολούθησε ὁ σταυροφόρος τοῦ Γένους μας, ὁ Οἰκουμενικός μας Πατριάρχης Βαρθολομαῖος, ὁ Ἐθνάρχης τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος, ὁ Ἱεραπόστολος λαῶν *«καθημένων ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου»* (Ματθ δ', 16) Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας Αναστάσιος καί τόσοι ἄλλοι Ποιμένες καί τὴν ὁποία, ἀσμένως πνευματικά, ἐδέχθηκε καί ὑπήκουσε τὸ

Ἀγιώνυμον Ὅρος, ἂν αὐτὴ ἡ ἀπόφαση ἦταν ἀρεστὴ στὸ Θεό. Καί τὴν ἀπάντησή μου τὴν ἔδωσε ἐχθὲς τὸ μεσημέρι ἀργὰ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μας, μέσα ἀπὸ ἕνα χῶρο εὐλογημένο ἀπὸ τὴν θεϊκὴ φυσικὴ Του παρουσία, πρὶν ἀπὸ 21 αἰῶνες, ἕνα χῶρο ποὺ ἐφήρμοξε αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ λεγόμενα αὐστηρὰ μέτρα. **Ἐκεῖνος δὲν ἀρνῆθηκε ἐχθὲς νὰ στείλει τὸ Ἅγιο Φῶς Του!**

Εἶπα μέσα μου, «Χριστέ μου ἐάν θέλεις νὰ κάνουμε αὐτὰ ποὺ κάνουμε, δώσε μου σημάδι». Καί διὰν εἶδα τὸν διάδοχο τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, τὸν Πατριάρχη τῆς Ἁγίας Πόλεως Σιών, νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸν Πανάγιο Τάφο κρατώντας τὸ Ἅγιο Φῶς στὰ χερίά του, ζωντανὸ θαῦμα μιᾶς πίστεως, ποὺ μιλάει στὸν κόσμο, κατέλαβα ὅτι ὅ,τι γίνεται, γίνεται γιὰ τίς νυχτὲς καί γιὰ τίς ζωὲς τῶν ἀνθρώπων ὑπὲρ ὧν ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μας ἀπέθανε. Ἐπεβεβαίωσε ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μας τὴν γνήσια, λειτουργικὴ, πνευματικὴ ὀρθότητα τῆς ἀποφάσεως τῶν κατὰ τόπους Ὀρθόδοξων τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησιῶν.

Μέ τὴν πεποίθησή αὐτὴ, Χριστιανοί μου, προχωροῦμε. Προχωροῦμε συνεχίζοντας νὰ λειτουργοῦμε μέ ὅλους ἐσᾶς, στὸ Ἅγιο Δισκάριο, στὸ Ἅγιο Ποτήριο, στίς γονυκλισίες μας, στίς προσευχὲς μας, στὰ ἐπιτραχήλιά τους οἱ ἱερεῖς μας, στὸ ὁμοφῶριο ἢ ταπεινότητά μου.

Συνεχίζομε νὰ λειτουργοῦμε μέ ὅλους ἐσᾶς *«ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»* (Ἀπολυτίκιον ἑορτῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ), γιὰτί ξέρομε ὅτι στὴν δική μας πίστη, ὁ δικός μας Ἀρχηγὸς ἀναστήθηκε ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος. Γιατί ξέρομε ὅτι τὴν μέριμνα τὴν δική μας *«τίς ἀποκλήσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;»* (Μάρκ. ιστ', 3), δὲν θὰ τὴν λύσουμε ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ θὰ τὴν προνοήσει ὁ Θεός, γιὰ νὰ στείλει Ἐκεῖνος τὸν Ἄγγελό Του.

Γιατί ξέρομε ὅτι, ἀκόμα *«καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων»* (Ἰωάν. κ', 19), ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς στὴν κατ' οἶκον ἐκκλησία μας, στὸ σπίτι μας, στὸ ταμεῖον μας, στὴν προσευχή μας, μποροῦμε νὰ δεχθοῦμε, ὅπως οἱ δέκα, καί οἱ ἑνδεκα μέ τὸν Θωμᾶ, τὴν ἐπίσκεψή τοῦ Χριστοῦ μας καί κεκλεισμένων τῶν θυρῶν νὰ ἀκούσουμε ἀπὸ τὸν Χριστὸ μας νὰ εἰρηνεῖ ὅποιαδήποτε ταραχὴ τῆς ψυχῆς καί τῆς συνειδήσεώς μας. *«Εἰρήνη ὑμῖν»* (Ἰωάν. κ', 19).

Χριστιανοί μου, παιδιὰ μου ἀγαπημένα, εὐλαβεῖς Κληρικοί μου, πιστὰ λαϊκὰ Μέλη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Παρῶν καί Οἰνουσσῶν, καί γιὰ χάρη δική σας, ὄλων σας, **Χριστὸς Ἀνέστη!**

Ἐξεφωνήθη κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Ἀγάπης εἰς τὸν Ἱερόν Μητροπολιτικὸν Ναόν Χίου (19.04.2020).

«Χαῖρε τῶν Προφητῶν περιήχημα»

τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἴνουσσῶν κ. Μάρκου

Ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ καθοδήγηση καὶ τὸ θέλημα τοῦ ἀπὸ τὴν παιδική μου ἡλικία, περιθριγγούντος με ἀγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται καὶ εἶναι χαραγμένο στὰ μυχιαίτατα τῆς καρδιάς μου, θέλησε νὰ εὐρίσκομαι σήμερα στὸν δικό σας ἐνοριακὸ Ναό, μὲ τὴν γεμάτη ἀπὸ ἀπροσδιόριστη καὶ ἀμέτρητη πατρικὴ ἀγάπη, κανονικὴ εὐλογία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου κ. Χρυσοστόμου Β', τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ ἀνδρός, στὰ στιβαρὰ ἀρχιερατικὰ χέρια τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ἡ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐθνικὴ πορεία αὐτοῦ τοῦ πιστοῦ καὶ μαρτυρικοῦ χώρου. Θέλησε νὰ εὐρίσκομαι ἐδῶ καὶ νὰ ἀπευθύνω στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο τὴν γ' στάση τῶν Χαιρετισμῶν, οἱ ὁποιοὶ ἀνεπέμφθησαν στὸ πρόσωπό Της, ὅταν ἡ Βασιλεύουσα εὐρισκόταν σὲ φοβερὸ καὶ δεινὸ κίνδυνο. Καὶ ἡ Παναγία μας ἦταν ἐκείνη ποὺ ἔσωσε τὴν Βασιλεύουσα.

Ὅπως κάθε φορὰ ποὺ τελοῦμεν τοὺς Χαιρετισμοὺς τῆς Παναγίας μας, ἐψάλαμε καὶ σήμερα κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ὠραίου Κανόνος τοῦ ἀγίου Ἰωσήφ τοῦ Ὑμνογράφου, ποὺ προηγεῖται τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου, μεταξὺ ἄλλων, τὸν ἐξῆς στίχο. «Χαῖρε τῶν Προφητῶν περιήχημα». Γιατί ὄντως ἡ Παναγία μας εἶναι τὸ περιήχημα, τὸ περιεχόμενο τῆς προφητείας τῶν Προφητῶν τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης. Καὶ λέγω καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, γιατί μέσα στις δέλτους τῆς Καινῆς Διαθήκης ὑπάρχει μία προφητεία, τὴν ὁποίαν θὰ ἤθελα ἀπόψε νὰ πάρω καὶ νὰ τὴν μεταφέρω ἐπαγωγικά, κλιμακωτά, στὴν ἀγάπη καὶ στὴν προσευχή σας.

Ὅταν ἡ Παναγία μας ὡς μάννα - καὶ τί ὠραιότερο πράγμα ὑπάρχει στὸν κόσμο ἀπὸ τὸ νὰ χαρίζει ὁ Θεὸς σ' ἓνα ἀνθρώπινο πλάσμα, σὲ μία γυναίκα, τὴν ιδιότητα νὰ εἶναι μάννα - ὅταν ὡς μάννα κρατοῦσε μέσα στὰ χέρια Της, κρατοῦσε μέσα στὴν ἀγκαλιά Της τὸν τῆ οὐσία ἀναφή, Ἐκεῖνον ποὺ δὲν μπορούμε νὰ Τὸν ἀκουμπήσουμε στὴν θεϊκὴ Του οὐσία, καὶ Τὸν ἐπῆγε στὸν Ναό, σαράντα ἡμέρες μετὰ τὴν λαμπρὴ γέννησή Του, - λαμπρὴ πνευματικά, λαμπρὴ οὐράνια, λαμπρὴ θεολογικά, - ἓνας Προφήτης, ποὺ συνδέει μαζί μὲ τὸν Τίμιο Πρόδρομο τὴν Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη, ὁ δίκαιος, θεοδόχος Συμεὼν, παίρνοντας στὰ χέρια του τὸν ἴδιο τὸν Θεό, κρατώντας στὰ χέρια του τὸν ἴδιο τὸν Θεό, ὅπως ὁ λειτουργὸς κρατεῖ στὰ χέρια του τὸν Θεὸ μέσα στὸ Ἅγιο Ποτήριο, προφήτευσε γιὰ τὸ πρόσωπο τῆς Παναγίας μας, τὴν θαυμάσια ἐκείνη χριστολογικὴ σταυρικὴ προφητεία. «Σοῦ δὲ τὴν καρδίαν

διελεύσεται ρομφαία»(Λουκ. β' 35): Καὶ Σένα, Εὐλογημένη καὶ Χαριτωμένη, Ἁγιασμένη Κόρη τῆς Ναζαρέτ, τὴν καρδιά Σου θὰ τὴν περάσει, θὰ τὴν τρυπήσει, θὰ τὴν ματώσει ἓνα κοφτερὸ ξίφος, ἓνα σκληρὸ μαχαίρι.

Ὄντως, μετὰ ἀπὸ τριαντατρία χρόνια, ἡ Παναγία μας εἶδε νὰ ἐκπληρώνεται ἡ προφητεία τοῦ δικαίου καὶ θεοδόχου Συμεὼν, ὅταν εὐρισκόταν στὴ βάση τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ μας, καὶ ἐλούζετο, ὅπως ἐλούζετο καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, μὲ τὶς σταγόνες τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ μας, ποὺ ἔρρεαν ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ Σταυροῦ. Σταγόνες αἵματος τοῦ Χριστοῦ ποὺ ἔλουζαν τὴν Θεοτόκο, ἔλουζαν τὸν ἡγαπημένο μαθητὴ, καὶ κατὰ εὐσεβῆ τῆς Ἐκκλησίας παράδοση, ἔλουζαν τὸ κρανίον τοῦ Ἀδάμ, ποὺ εὐρισκόταν στὴ βάση τοῦ Σταυροῦ, γιατί αὐτὸ εἶχε εὐρεθεῖ στὸν Γολγοθᾶ, ὥστε νὰ ὀνομάζεται «κρανίου τόπος» (Μάρκ.ιε'.22). Ἡ Παναγία μας εἶδε νὰ ἐκπληρώνεται αὐτὴ ἡ προφητεία, ὅταν εἶδε τοὺς εὐεργετηθέντες ἀπὸ τὸ Χριστὸ νὰ Τοῦ καρφώνουν τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια, νὰ Τὸν προσηλώνουν στὸν Σταυρό, νὰ Τοῦ φοροῦν ἀκάνθινο στεφάνι, νὰ ἀπογυμνώνουν τὸ ἅγιο καὶ πανάχραντο καὶ πανάσπιλο σῶμά Του, νὰ τὸ τανύουν ἐπάνω στὸν Σταυρό, ὥστε νὰ ἐξαριθμοῦνται, κατὰ τὴν προφητεία, ἀκόμα καὶ τὰ ὀστά Του, νὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ μετρήσει καὶ τὸ πῶ μικρὸ κοκκαλάκι. Ὅταν εἶδε τὸν εὐεργετηθέντα λαὸ νὰ μυκτηρίζε τὸ Χριστό, νὰ βλασφημεῖ τὸ Χριστὸ καὶ νὰ πειράζει, νὰ δοκιμάζει τὸ Χριστό, ἔνοιωσε ἡ Παναγία μας τὸν πόνο αὐτῆς τῆς μαχαίριᾶς στὴν καρδιά Της.

Ὅμως, ἐκείνη τὴ στιγμή, ποὺ ἔνοιωθε τὸ μαχαίρι νὰ σκίζει τὰ σωθικά της, ὁ ἴδιος ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς διέκοψε τὸν ἐνδοτριαδικὸ διάλογο, ποὺ εἶχε μὲ τὸν Θεὸ-Πατέρα στὸν Οὐρανὸ, ζητώντας Του νὰ συγχωρήσει τοὺς σταυρωτὲς Του: «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι» (Λουκ. κγ', 34). Διέκοψε τὸν ἐνδοτριαδικὸ διάλογο μὲ τὸν Θεὸ-Πατέρα στὸν Οὐρανὸ, γιατί ζητοῦσε τὴν ἐκπλήρωση μιᾶς ἄλλης προφητείας: «Διψῶ»(Ἰωάν. ιθ', 28) καὶ «Ἥλι Ἥλι, λαμὰ σαβαχθανί»(Ματθ. κζ', 46): Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί μὲ ἐγκατέλειψες; Διέκοψε τὸν ἐνδοτριαδικὸ διάλογο μὲ τὸν Θεὸ - Πατέρα στὸν Οὐρανὸ, πρὸς τὸν Ὅποιον ἦταν ἔτοιμος, μὲ τὴν θέλησή Του - τὸ ἀκούσαμε σήμερα στὴν στάση τῶν Χαιρετισμῶν, «αὐτεπάγγελτος» - νὰ παραδώσει τὸ πνεῦμα, κι ἔρριξε τὸ βλέμμα Του στὴν βάση τοῦ Σταυροῦ. Καὶ στὴν βάση τοῦ Σταυροῦ τὰ μάτια Του συνάντησαν τὰ πρῶτα μάτια κτίσματος, ποὺ εἶδε τὸν Θεόν, Ὅν «Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε»(Ἰωάν. α' 18). Εἶδε τὰ μάτια τῆς Παναγίας μας. Εἶδε τὰ μάτια τῆς μάννας Του. Καὶ τὴν παρέδωσε στὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Θεολόγο, στὸν ἡγαπημένο μαθητὴ, παραδίδοντάς Την, ἐκείνη τὴ στιγμή, σὲ ὅλους ἐμᾶς, ποὺ πιστεύουμε στὸ Ὄνομά Του καὶ βαπτίζομαστε στὸ Ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Γι αυτό κι εμείς, Χριστιανοί μου, μιμούμενοι τὸν Χριστὸ μας στὴν Θεία Λειτουργία, τὴν στιγμή κατὰ τὴν ὁποία ἔχουμε τὴν ἀνάμνηση «*τοῦ Σταυροῦ, τοῦ πάθους, τῆς τριήμερου ἀναστάσεως, τῆς εἰς οὐρανοῦς ἀναβάσεως, τῆς ἐκ δεξιῶν καθέδρας, τῆς δευτέρας παρουσίας*», ἐκείνη τὴ στιγμή λέμε στὸ Χριστὸ μας: «περίμενε ἓνα λεπτό, διακόπτουμε τὴν προσευχή μας μαζί Σου, διακόπτουμε τὴ συζήτησή μας μαζί Σου». Καὶ ἂν Ἐκεῖνος μᾶς ρωτήσει: «Γιατί τὸ κάνετε; Γιατί ἔχετε τὸ θράσος καὶ διακόπτετε τὸ διάλογο τὸν προσευχητικὸ μαζί Μου»; ἐμεῖς θὰ Τοῦ ἀπαντήσουμε: «Γιατί τὸ 'κανες κι Ἐσύ, τὴν ὥρα τοῦ Σταυροῦ. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο, θὰ διακόψουμε τὸ διάλογο μαζί Σου καὶ θὰ κάνουμε μία ἐξαιρέση. Τὴν ἴδια ἐξαιρέση ποὺ ἔκανες κι Ἐσύ. *Ἐξαιρέτως ὑπὲρ τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας*».

Αὐτὸν τὸν πόνο τῆς Παναγίας μας, ὅμως, στὴ βάση τοῦ Σταυροῦ τὸν ἐγλύκανε μετὰ ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἢ φωνὴ τοῦ Ἀγγέλου «*Ὁ Ἀγγελος ἔβόα τῇ Κεχαριτωμένῃ Ἀγνῇ, Παρθένε, χαῖρε, καὶ πάλιν ἐρώ· χαῖρε, ὁ σὸς Υἱὸς ἀνέστη, τριήμερος ἐκ τάφου*» (Εἰρμός Θ' ὠδῆς ἀναστασίμου κανόνος). Ἡ Παναγία μᾶς ἦταν ἡ πρώτη, ποὺ εἶδε τὸν Χριστὸ μετὰ τὴν Ἀνάστασή Του. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ἓνας μεγάλος, θεολογικώτατος Ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας, θὰ μᾶς πεί ὅτι ἡ ἄλλη Μαρία τῶν Εὐαγγελίων εἶναι ἡ Παναγία μας. Ἐκείνη, ποὺ εἶδε πρώτη ἀπ' ὅλους τὸν Ἀναστημένο Χριστό. Μαχαίρι, ποὺ ματώνει τὴν καρδιά ὁ Σταυρὸς καὶ τὸ ἀκάνθινο στεφάνι τοῦ Χριστοῦ, χαρὰ τὸ μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως ἀπὸ τὸν Ἄγγελο ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ.

Ὅμως, Χριστιανοί μου, ἡ προφητεία τοῦ δικαίου καὶ θεοδόχου Συμεῶν δὲν σταμάτησε τὴν ἐκπλήρωσή της στὴν βάση τοῦ Σταυροῦ. Πολλές φορές ἀπὸ τότε ἡ Παναγία μας εἶδε ρομφαία νὰ διέρχεται τὴν καρδιά Της, μαχαίρι νὰ σκίζει τὴν καρδιά Της καὶ νὰ τὴν ματώνει, σὲ πολλές στιγμὲς τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητας, σὲ πολλές στιγμὲς τῆς ἱστορίας τοῦ ἔθνους μας, σὲ **πολλές στιγμὲς τῆς ἱστορίας τῆς Κύπρου μας**. Μαχαίρι μάτωνε τὴν καρδιά τῆς Παναγίας μας, ὅταν ὁ Ἐθνομάρτυρας Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Κυπριανὸς, μὲ παρρησία λεβέντη Ἁγίου, ὠδηγεῖτο στὸ μαρτύριο, διαβεβαιώνοντας τοὺς δημίους του ὅτι δὲν μποροῦν νὰ ἐπιτύχουν τὰ σχέδιά τους, ὅπως μὲ εὐπλαστο λογοτεχνικὰ τρόπο τὸ ἀποδίδει ὁ ἐθνικὸς ποιητὴς στὸ σχετικὸ ἐπικολυρικὸ ποίημα. Ρομφαία μάτωνε τὴν καρδιά τῆς Παναγίας μας, ὅταν ἐθυσιάζοντο τὰ παλληκάρια τοῦ κυπριακοῦ ἀγῶνος τῆς ΕΟΚΑ, ποὺ ὁ Θεὸς μὲ ἀξίωσε ἐχθὲς νὰ προσκυνήσω τὰ φυλακισμένα μνημᾶτά τους, νὰ γονατίσω μέσα στὰ κελιά, ποὺ ἐφυλακίστηκαν, καὶ ν' ἀντικρύσω μὲ τὰ μάτια μου, μὲ τὸ ἴδιο δέος, ποὺ κοιτῶ τὴν Ἁγία Τράπεζα, καὶ τὴν ἀγχόνη τους, ὠδηγοῦντο στὴ θυσία γιὰ τὴν ἐλευθερία αὐτοῦ τοῦ τόπου καὶ τὴν ἔνωση μὲ τὴν μητέρα, τὴν Ἑλλάδα. Μαχαίρι, ρομφαία, ἐξέσκιζε

τὴν καρδιά τῆς Παναγίας μας, ὅταν τὰ τουρκικὰ στρατεύματα, ἰταμά, ἀπροκάλυπτα, ἀνάιτια, ἐπεχειροῦσαν τὸ φοβερότερο ἐγκλημα, ποὺ γνώρισε ὁ εἰκοστός αἰώνας, νὰ εἰσβάλουν σ' ἓνα φιλειρηνικὸ, προοδευτικὸ, εὐλογημένο, ἀγιασμένο, ἱστορικὸ, ἥρωικὸ, ἑλληνικὸ νησί. Καὶ μαχαίρι ἐξακολουθεῖ ἀκόμα καὶ σήμερα νὰ διέρχεται τὴν καρδιά τῆς Παναγίας μας, ὅσο τὸ πόδι τοῦ κατακτητῆ πατὰ τὰ χῶματα τὰ δικά μας, τὰ χῶματα, οἱ τίτλοι τῆς ἰδιοκτησίας τῶν ὁποίων ἔχουν πάρει ἀπ' τοὺς αἰῶνες κίτρινο τὸ χρῶμα. Μαχαίρι διέρχεται τὴν καρδιά τῆς Παναγίας μας, ὅσο οἱ μεγάλοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ «*ἐκ τῶν δοκοῦντων ἄρχειν τῶν ἐθνῶν*» (Μάρκ. ι', 42), ἀπὸ αὐτοὺς, ποὺ κυβερνοῦν τὸν κόσμον, δὲν θέλουν νὰ δώσουν μία δίκαιη καὶ σύμφωνη μὲ τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια καὶ μὲ τὴν ἐπιθυμία τῆς δικῆς σας καρδιάς λύση στὸ κυπριακὸ θέμα. Ὅσο τὰ κατεχόμενα τῆς Κύπρου μας θὰ εὐρίσκονται σταυρωμένα καὶ στεφανωμένα μὲ ἀκάνθινο στεφάνι, ἡ Παναγία μας θὰ θρηνεῖ τὸν ἐπιτάφιο θρῆνο δίπλα στὸν Σταυρὸ τῆς Μεγαλονήσου μας.

Ἀλλὰ, παιδιά μου, Κύπριοι ἀδελφοί, μὴ φοβεῖσθε. Τὸ εἶπε ὁ Χριστὸς μας τὴ βραδυὰ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου: «*ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἐξετε*» (Ἰωάν. ιστ', 33). Ὑπάρχουν στιγμὲς, ἔρχονται στιγμὲς, ποὺ θλιβόμεθα μέσα στὸν κόσμον. «*Ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον*» (Ἰωάν. ιστ', 33). Ἀλλὰ νὰ ἔχετε θάρρος. Καὶ ὁ Χριστὸς νικᾷ τὴν ἀντίθετες δυνάμεις τοῦ κόσμου. Νὰ ἔχετε θάρρος, Κύπριοι ἀδελφοί μου, γιατί ὁ Χριστὸς θὰ ἀνατελεῖ τὴν «*ἡμέραν, ἣν ἐποίησεν, ἵνα ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ*» (Ψαλμ. πιζ', 24), γιὰ ν' ἀπλώσει τὴν αὔρα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἀδικίας σ' ὅλοκληρο τὸ νησί σας. Θὰ δώσει ὁ Θεὸς νὰ ξαναστελεῖ τὸν Ἄγγελο Του στὴν Παναγία τὴν Τροοδίτισσα, στὴν Παναγία τοῦ Κύκκου, στὴν Παναγία τοῦ Μαχαίρα καὶ νὰ Τῆς πεί ὅτι τὸ σκλαβωμένο κομμάτι τοῦ νησιοῦ Του ἀναστήθηκε ἐκ τοῦ τάφου τῆς δουλείας. Ἄμποτες νὰ ῥθει σύντομα αὐτὴ ἡ ὥρα, ποὺ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πατεράδες σας περιμέναν νὰ τὴν δοῦν, πρὶν κλείσουν τὰ μάτια τους. Τουλάχιστον νὰ τὴν δεῖτε ἐσεῖς, καὶ νὰ πᾶτε πάνω στοὺς τάφους τους καὶ νὰ τοὺς πείτε **ὅτι ἀναστήθηκε ἡ Κύπρος μας!** Καὶ νὰ χτυπήσετε χαρμόсуна τὴς καμπάνες τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἐλευθερίας.

Μέσα ἀπ' τὰ βᾶθη τῆς ψυχῆς μου σηκώνω τὰ χέρια μου στὸν Κύριο τῶν Δυνάμεων καὶ εὐχομαι νὰ δώσει σύντομα τὴν λύση αὐτὴ στὸ δίκαιο χριστιανικὸ, ἑλληνικὸ αἴτημα ὄλων μας, μὲ τὴν βοήθεια τῆς Παναγίας μας καὶ τὴν πρεσβείαν τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ποὺ περπάτησε πάνω τὰ χῶματα τοῦ νησιοῦ σας. Ἀμήν.

* Ὁμιλία γενομένη κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Γ' Χαιρετισμῶν (29.03.2019) εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἁγίου Μάρκου Ἀρχαγγέλου Στροβόλου Λευκωσίας Κύπρου.

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 1360

Αριθ.

Αθήνησι τη 16^η Μαρτίου 2020

Διεκπ. 603

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 3014

Πρός

Τό Χριστεπώνυμον Πλήρωμα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Περί τῆς Ἑορτῆς τῆς 25^{ης} Μαρτίου»

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

«Εὐαγγελίζου γῆ, χαράν μεγάλην» ψάλλουμε σήμερα οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί στοὺς Ναοὺς μας, γιὰ νὰ τιμήσουμε τὸν Εὐαγγελισμό τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Καί ταυτοχρόνως, σέ κοινή ἑορτή, ὁ Ἑλληνισμὸς πανηγυρίζει τὴν Ἐπέτειο τοῦ 1821. Τὴν ἔναρξη τῆς Μεγάλης Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνα τῆς ἀπροσμέτρητης ἀποφασιστικότητας, τόλμης, θάρρους καί θυσίας γιὰ τὴν ἐλευθερία.

Οἱ πρόγονοί μας, οἱ γενναῖοι Φιλικοί, οἱ πρωταγωνιστές τοῦ Ἀγῶνα, οἱ μαχητές τῆς ἀπελευθερώσεως, εἶχαν ἀπὸ τὴν προηγούμενη χρονιά, ἤδη ἀπὸ τὸ 1820, ὀρίσει τὴν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὡς ἡμέρα τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ξεσηκωμοῦ. Ἦθελαν ἔτσι νὰ ἐκφράσουν μὲ τὸν πιὸ δυνατὸ καί συμβολικὸ τρόπο τοὺς ἄρρηκτους δεσμούς μεταξὺ τῆς Ὁρθοδοξίας καί τοῦ Γένους. Οἱ Ἕλληνες πολέμησαν γιὰ τὴν Πίστη καί τὴν Πατρίδα.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση δέν μοιάζει μὲ καμμία ἄλλη ἐπανάσταση τῆς ἐποχῆς. Ἀξιοποιεῖ μὲν ἰδέες ἀπὸ ἄλλα ἐπαναστατικὰ κινήματα τῶν χρόνων ἐκείνων, ἀλλὰ δέν εἶναι ἀντίγραφο καμμιάς. Εἶναι ἐπανάσταση μὲ ἔθνικὸ καί θρησκευτικὸ χαρακτήρα. Ἐχει ὡς κίνητρο τὴν ἀπελευθέρωση τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς. Ἐχει ὡς πνευματικὸ στήριγμα τὴν πίστη στὴν θεία Πρόνοια καί τὸν σεβασμὸ πρὸς τοὺς πολυάριθμους Νεομάρτυρες, πού βρῆκαν θάνατο ὁμολογώντας τὴν πίστη τους στὸν Χριστό.

«Μάχου ὑπὲρ Πίστειος καί Πατρίδος», ἔγραφε στὴν Προκήρυξη τῆς 24ης Φεβρουαρίου τοῦ 1821 ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης

Τό φρόνημα καί ἡ πίστη τῶν Ἀγωνιστῶν τοῦ '21 ὑπάρχει μέσα στὸν λόγο καί στίς πράξεις τους. Ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ἔβαλε τὸν Σταυρὸ στὴν πρώτη σημαία πού πρόχειρα κατασκεύασε. Χαρακτηριστικά ὁ ἴδιος εἶπε, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση, στοὺς μαθητὲς τοῦ πρώτου Γυμνασίου τῆς Αῤήνας: «Ὅταν πῆραμε τὰ ὄπλα, πρῶτα εἶπαμε ὑπὲρ Πίστειος καί ὕστερα ὑπὲρ Πατρίδος».

Καί ὁ Σαμιώτης λόγιος Γεώργιος Κλεάνθης, κατέγραψε μὲ στίχους τὰ ἰδανικά τῶν Ἀγωνιστῶν: «Γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν Πίστη τὴν Ἁγία καί τῆς Πατρίδος τὴν Ἐλευθερία».

Στὰ Συντάγματα τῶν Ἐθνικῶν Συνελεύσεων τοῦ Ἀγῶνα, ὑπάρχει στὸ Προοίμιο ἡ φράση ἡ ὁποία καί σήμερα διατηρεῖται στὸ Σύνταγμα μας: «Εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καί Ὁμοουσίου καί Ἀδιαιρέτου Τριάδος!».

«Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση εἶναι ἡ πιὸ πνευματικὴ ἐπανάσταση πού ἔγινε στὸν κόσμο. Εἶναι ἀγιασμένη», ἐπισημαίνει ὁ Φώτης Κόντογλου. Καί συνεχίζει: «Στὴν Πόλη κρεμάστηκε ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος, ἀνοίγοντας πρῶτος τὸ μαρτυρολόγιο τῆς Ἐπανάστασης. Ὁ Ἀθανάσιος Διάκος πολέμησε σάν νέος Λεωνίδας καί σουβλίστηκε γιὰ τὴν πίστη του. Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ὁ Ἡσαΐας Σαλῶνων, ὁ Ρωγῶν Ἰωσήφ, ὁ Παπαφλέσσας... καί ἄλλοι πολλοὶ πολεμήσανε γιὰ τὴν ἀγιασμένη πατρίδα τους. Στὴν Τριπολιτσά κλειστήκανε στὴ φυλακὴ κατὰ τὴν Ἐπανάσταση οἱ δεσποτάδες τοῦ Μοριᾶ καί οἱ περισσότεροι πεθάνανε μὲ ἀβάσταχτα μαρτύρια. Τὸ ἴδιο καί στὴν Πόλη, φυλακωθήκανε καί κρεμαστήκανε πολλοὶ δεσποτάδες».

Οἱ πρωτεργάτες τοῦ 1821, ἦσαν Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί. Εἶχαν συνείδηση τῆς διαχρονικῆς συνέχειας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τό ὁμολογοῦν ἀπερίφραστα οἱ ἴδιοι. Τό λόγο τους ἀκοῦμε καί σήμερα νὰ ἀντηχεῖ. «Γι' αὐτὰ πολεμήσαμε», ἔλεγε ὁ Μακρυγιάννης, δείχνοντας σπασμένες ἀρχαῖες κολῶνες. Καί ὁ πρῶτος Κυβερνήτης τῆς ἐλευθέρης Ἑλλάδος, ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας, ἤθελε τὰ ἑλληνόπουλα νὰ λαμβάνουν παιδεία ἐλληνορθόδοξη μὲ κείμενα Χριστιανικά καί Ἀρχαῖα Ἑλληνικά.

Τιμᾶμε σήμερα ὄλους αὐτοὺς, γνωστούς καί ἀγνωστούς ἥρωες πού μὲ αὐτοθυσία ἀγωνίσθηκαν καί ἔπεσαν γιὰ τὴν Ἐλευθερία μας. Κληρικούς καί λαϊκούς, ἄνδρες καί γυναῖκες, ὄπλαρχηγούς στὴν στεριά, ναυτικούς στὴν θάλασσα. Τιμᾶμε σήμερα, Ἕλληνες καί Φιλέλληνες.

Στους πρωτεργάτες και τους δραματιστές, σε εκείνους οι οποίοι σχεδίασαν και σε εκείνους οι οποίοι πραγματοποίησαν τό έπος του 1821, δέν όφειλουμε μόνο πολλά, όφειλουμε τά πάντα τήν μετέπειτα ιστορική και έθνική ύπαρξή μας.

Σέ ένα χρόνο συμπληρώνονται 200 έτη από τήν Έπανάσταση. Έν όψει του 2021, ή Έκκλησία μας προετοιμάζεται για νά τιμήσει μέ τόν τρόπο που άρμόζει τήν μεγάλη αυτή Έπέτειο. Για νά ξαναφέρουμε στην μνήμη τά γεγονότα. Για νά συναντηθούμε μέ τίς άξίες που τροφοδότησαν τό επαναστατικό φρόνημα, τήν μαχητικότητα, τόν πατριωτισμό και τά δημοκρατικά ιδανικά τών Άγωνιστών.

Η Ίερά Σύνοδος της Έκκλησίας της Ελλάδος, από τό 2012, έχει ξεκινήσει τήν διοργάνωση δέκα επιστημονικών συνεδριών για τήν περίοδο της Τουρκοκρατίας και τό 1821. Στο τέλος του 2021 θά κυκλοφορηθούν οι δέκα τόμοι τών Πρακτικών μέ όλες τίς εισηγήσεις και θά είναι στην διάθεση κάθε αναγνώστη.

Σέ συνεργασία μέ τό Υπουργείο Παιδείας, έχει προγραμματισθεί, και ήδη υλοποιείται, ή διοργάνωση μαθητικών διαγωνισμών για τήν προετοιμασία βίντεο μικρής διάρκειας από μαθητές και μαθήτριες Γυμνασίων. Τά θέματα άφορούν στην ζωή και στην δράση μεγάλων μορφών της προεπαναστατικής, της επαναστατικής και της μετεπαναστατικής περιόδου.

Προσφέρονται δέ νέα κατηχητικά βοηθήματα σε γονείς και κατηχητές, ώστε νά μαθαίνουν τά παιδιά μας μέ κατανοητό και ευχάριστο μαζί τρόπο, τήν Έλληνική Ιστορία από τήν αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Η Ειδική Συνοδική Έπιτροπή Πολιτιστικής Ταυτότητας σε συνεργασία μέ τίς κατά τόπους Ίερές Μητροπόλεις έχει προγραμματίσει σειρά λατρευτικών, επιστημονικών, πολιτιστικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων για τό έτος 2021, ώστε νά διαδοθεί στις τοπικές κοινωνίες τό Χριστιανικό και πατριωτικό μήνυμα του 1821, μέσα στην πληρότητά του.

Ο κόσμος εξελίσσεται. Αλλάζει. Οι κοινωνίες μεταβάλλονται. Η Ελλάδα προχωράει. Έμεις, ως άπόγονοι τών Έλλήνων που άπελευθέρωσαν «ιά χώρα μικρή ένα πέτρινο άκρωτήρι στην Μεσόγειο» (Γ. Σεφέρης), έχουμε πάντα τήν ανάγκη νά κοινωνούμε τό «άθάνατο κρασί του '21».

Προχωρούμε μέ επίγνωση τών εξελίξεων, τών απαιτήσεων και τών αναγκών της εποχής μας. Στην πορεία αυτή, κρατούμε στην ψυχή μας ζωντανό τόν σεβασμό τών προγόνων μας προς τόν Χριστό και τήν Ελλάδα.

Σήμερα ή πατρίδα μας και ή ανθρωπότητα όλόκληρη αντιμετώπιζει τήν πανδημία του κορωνοϊού. Στους Ίερούς Ναούς μας προς άποφυγή τών συναθροίσεων και της μεταδόσεως της νόσου δέν τελούνται τά Ίερά και Ζωηφόρα Μυστήρια. Η ένότητά μας αποκτά τήν χάρη τών Άγιών Νεομαρτύρων μέσα από τήν θερμούργό πίστη μας, τήν προσευχή μας, τήν μελέτη του Εύαγγελίου, τήν ύπομονή και τήν αγάπη μας. Οι Όρθόδοξοι Έλληνες στεκόμαστε δρθιοι μέ ύπευθυνότητα, έχοντας τήν έλπίδα μας στον Θεό. Όπως τό Γένος μας άντεξε τήν καταπίεση της μακράς δουλείας μέ πίστη και μέ προσευχή και άνέστη, έτσι και σήμερα θά αντιμετώπισουμε τόν κίνδυνο για τήν υγεία μας μέ σταθερή τήν πίστη μας, ευαγγελιζόμενοι τό φώς της Αναστάσεως του Κυρίου μας.

Τό 1821 μάς έμπνέει. Ως άνεξάντλητη πηγή και πρόσκληση έργηγορσεως. Έχουμε χρέος ποτέ νά μή λησμονούμε...

Αιωνία ή μνήμη τών υπέρ Πίστewς και Πατρίδος ευκλεώς αγωνισαμένων και ήρωικώς πεσόντων!

- † Ο Αθηνών **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**, Πρόεδρος
- † Ο Θεσσαλονίκης Άνθιμος
- † Ο Παραμυθίας, Φιλιατών και Γηρομερίου Τίτος
- † Ο Μηθύμνης Χρυσόστομος
- † Ο Τριφυλίας και Όλυμπίας Χρυσόστομος
- † Ο Μεσσηνίας Χρυσόστομος
- † Ο Λευκάδος και Ίθάκης Θεόφιλος
- † Ο Θηβών και Λεβαδείας Γεώργιος
- † Ο Παροναξίας Καλλίνικος
- † Ο Φωκίδος Θεόκτιστος
- † Ο Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς Ίουστίνος
- † Ο Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου Στέφανος
- † Ο Σισανίου και Σιατίστης Άθανάσιος
- Ο Αρχιγραμματεύς
- † Ο Ώρεων Φιλόθεος

Ακριβές Άντίγραφον
Ο Αρχιγραμματεύς

† Ο Ώρεων Φιλόθεος

Κοινοποίησης:

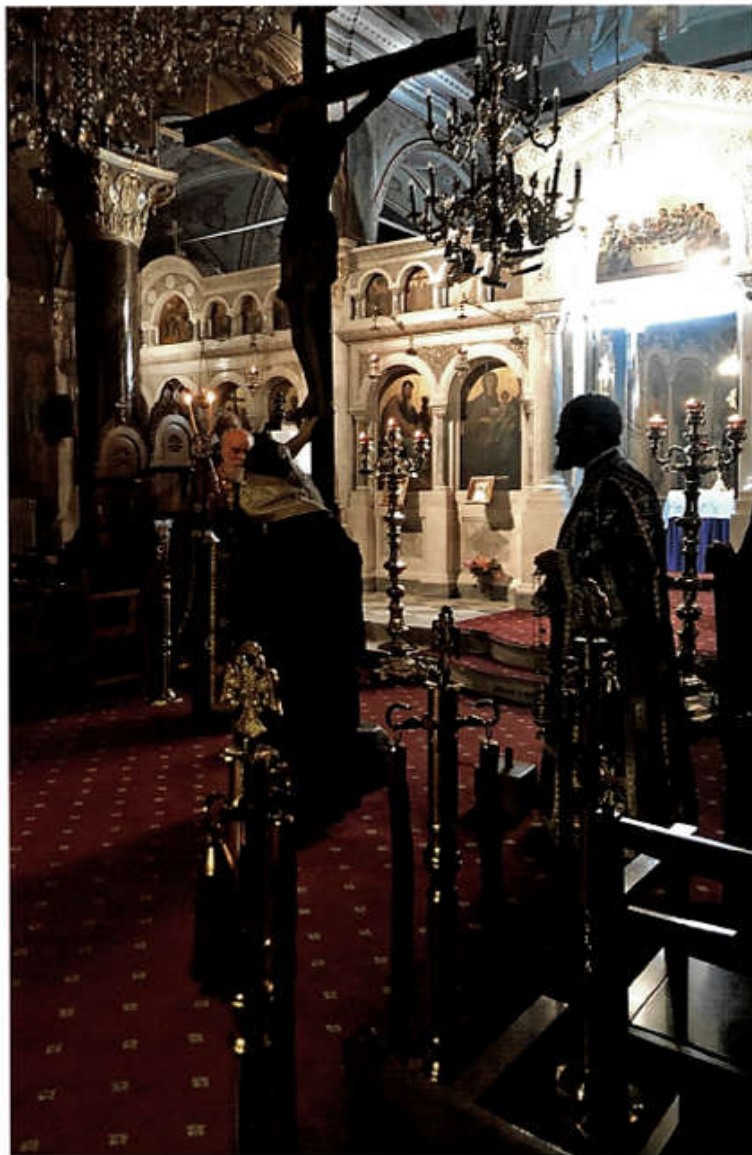
Ειδική Συνοδική Έπιτροπή
Πολιτιστικής Ταυτότητας.

«Ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὥδτε» (Μάρκ. 1στ'. 6).

«Σώμα Χριστοῦ μεταλάβετε, πηγῆς ἀθανάτου γέυσαθε»
(Κοινωνιὸν τοῦ Πάσχα).

«Προσκυνοῦμέν Σου τὰ πάθη Χριστέ...»